

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Sausis - January 26, 1968 Nr. 11

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMO SUTARTIS

SUSITARIMAS DĖL ATOMINIŲ GINKLŲ NEIŠPLETIMO SUTARTIES GALI DUOTI POLITINĖS NAUDOS PREZIDENTUI JOHNSONUI IR SOVIETAMS. — PIRMASIS PRIEŠ RINKIMUS PABRĖS SAVO TAIKOS MEILĘ, ANTRIEJI SUDARYS REIKALINGĄ ATMOSFERĄ SPAUDIMUI Į VAKARŲ VOKIETIJĄ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praėjusią savaitę buvo pranešta, kad JAV ir Sovietų Sąjunga po 4 metų derybų pagaliau sutarė dėl atominių ginklų neišsiplatinimo sutarties. Kaip žinia, ta sutartimi atominius ginklus turinčios šalys sutaria jų neparduoti ar koku kitu būdu neduoti jų neturintiems kraštams, o tie iš savo pusės pasižada jų neišsigyti ar nepasigaminti. Tokiu būdu pasaulis suskirstomas į dviejų rūšių valstybes: turinčias atominius ginklus ir neturinčias. Kad pastarosios nebūtų dėl to labai pikta ir skaudu, sutariama, kad jos galėsiančios atominę energiją naudoti taikos, atseit, pramonės tikslams. Dėl to valstybės gaminančios medžiagas, kurios reikalingos atomi-

nės energijos pagaminimui, galės jas parduoti ir jų neturinčioms valstybėms. Tačiau gavusios tokias medžiagas pramoniniams tikslams valstybės palyginti lengvai galėtų jas panaudoti ir atominių bombų gamybai, todėl pats pagrindinis klausimas, dėl kurio tiek daug buvo ginčijamasi, buvo kontrolės klausimas.

Europiečiai nurodinėjo, kad jei ta kontrolė bus pavesta Tarptautinei Atominės Energijos komisijai, JT padaliniui, reziduojančiam Vienoje, kurioje dalyvauja ir sovietai, tie ta proga pasinaudos pramoniniam špionazui. Už tat europiečiai norėtų, kad tos sutarties priežiūra, liečiant Europos valstybes, būtų pavesta Eurotom'ui

-- Europos valstybių atominių reikalų komisijai. Sovietai su tuo ilgai nesutiko. Kaip dabar susitarta, nėra visai aišku, numatomos sutarties tekstas nėra paskelbtas ir dar nėra visai aišku, ar V. Vokietija ir Italija jai pritars.

Cia pat pravartu atsiminti, kad tą sutartį pasirašys tik trys atominius ginklus jau turintieji kraštai: JAV, D. Britanija ir Sovietų Sąjunga. Raudonoji Kinija ir Prancūzija sutarties nepasirašys, tačiau tikimasi, jog jos laikysis sutarties 'dvasios' dėl tos paprastos priežasties, kad pačios nenorės pasidalinti savo turimu pranašumu su kitomis valstybėmis, nors, žinoma, gali pasitaikyti, kad jos turės vienu ar kitu sumetimų atominiai apginkluoti savo sąjungininką ar vasalą.

Taip pat neužmirština, kad ta sutartis jokiu būdu nesuvaržo JAV ar Sovietų Sąjungos apsiginklavimo -- jos ir toliau galės daryti, ką savo kraštui ras reikalinga.

Turint tai galvoje, reikia abejoti tos sutarties praktiška reikšme. Kyla net klausimas, kodėl toji sutartis iš viso buvo reikalinga ir amerikiečiai bei sovietai vis dėlto dėl jos sutarė kaip tik dabartiniu momentu? Atsakymas čia būtų toks, kad toji sutartis abiem kraštams buvo reikalinga politiniais sumetimais.

Manoma, kad sutartis bus pasirašyta ir senato ratifikuota dar prieš rinkimus. Tai duos progos prezidentui Johnsonui išeiti į rinkimus kaip 'taikos kandidatui', nors karas Vietname ir toliau tęstųsi. New York Times liudijimu, Valstybės Departamente tos sutarties reikalu buvusios dvi frakcijos: vieni reikalavo skaitytis daugiau su Vakarų Europa ir nesutikti su tarptautine kontrole (su sovietų dalyvavimu, kurie patys į savo kraštą jokių 'kontrolierių' nėra linkę įsileisti).

Žiemos metu Rytų Lietuvos ežeruose buvo populiarūs žirgų lenktynės. Dar praeito šimtmečio gale per Grabnyčias Sartrų ežerą ir kitur būdavo ruošiamos didesnės lenktynės, kurių laimėtojai gaudavo eglės šakų lankui papuošti. Ši tradicija Nepriklausomoje Lietuvoje buvo atnaujinta ir pirmos organizuotos žirgų lenktynės Dusetoje įvyko 1933 m. vasario 2 d., kur ir dabar kasmet rengiamos. Į lenktynes Dusetoje suvažiuoja žmonių ne tik iš plačios apylinkės, bet ir iš tolimesnių vietų, kaip Kauno ir Vilniaus.

NAIKINA VINGIO PARKĄ

Vilniuje mezgasi viešas ginčas dėl Vingio parko ateities. Visi tuo parku gėrėsi, didžiūjosi, bet jo ateitį vaizduojasi ne vienaip. Tuo klausimu jau reiškiasi net trys "partijos".

Vieni nori, kad Vingis liktų "kaip Labanoro giria", tai yra, žmogaus rankos beveik nepalietas pušynas.

Kiti vaizduojasi Vingį kone kaip Vienos Praterį, — pramogų centrą vaikams ir nevaikams.

Kiti reikalavo siekti susitarimo su sovietais per europiečių galvas. Paskutinis vokiečių memorandumas tuo reikalu, pagal N.Y. Times, buvęs net 5 pėdų ilgumo ir iškėlęs klausimus, kuriuos esą jau seniai buvę atsakyti. Jis Wasiingtone buvęs gautas per Kalėdas. Atrodo, kad pagaliau laimėjo antrosios pažiūros šalininkai, nors kontrolės klausimas būsias aptartas taip neaiškiai, kad praktiškai

(Nukelta į 2 psl.)

Trečioji, "vidurio partija", sutinka, kad trijų šimtų tūkstančių gyventojų miesto centre nėra ko tikėtis išlaikyti nepalietą giria, bet prieštarauja sumanymams parką visiškai sumiestinti.

Stipriausioje pozicijoje atrodo antroji "partija", nes jos pusė valdžia. Jau yra planai, kaip parkas turės būti tvarkomas (ar, anot kitų, žalojamas). Ten numatyta įrengti parke net trys restoranai ir eilė kitokių pramoginių įrengimų. Taip pat kalbama ir apie dainų švenčių aikštės pavertimą amfiteatru, o tai turės būti didžiulis žemių perkilnojimas, nes prie estrados žemės turėtų būti iškastos ir supiltos tolesnė aikštės dalys, kad susidarytų nuožulnus pakilimas iki 18 metrų (apie 60 pėdų) aukščio. Planų kritikai kalba įtikinančiai skambančiais argumentais, bet tuo tarpu nematyt, kad valdžia to paitsytų.

Bus ar nebus kada įgyvendinti šio parko pertvarkymo planai, esamoji aplinka jį žaloja ir naikina jau dabar. Jame dar kaip ir nėra pramoginių įrenginių, bet jis jau apsuptas pramoninių įmonių: šiluminė elektros stotis, elektros suvirinimo aparatų gamykla ir eilė kitų. Visos jos kasdien smilkina parką dūmais ir nuodingomis cheminėmis medžiagomis prisotintais garais.

Kasmet Vingio parke išdžiūsta 60 — 100 aukščiausių, gražiausių pušų, — rašo vienas gamtos apsaugos komiteto pareigūnas Tiesoje: — Jas tenka iškirsti. Pietrytinė parko dalis visiškai išretėjusi. Pomiškio — to jaunuolyno, kuris turėtų iškirstąsias pušis pakeisti, čia nėra. Retmės be paliovos braunasi gilyn, link parko širdies. Šis procesas progresuoja ir įgauna grėsmingą pobūdį...

O tik prieš kelias dienas TIESA įtikinėjo, jog tik bolševizmas esąs geras gamtos mylėtojas ir saugo-

tojas, nes, atėmęs įmone iš "egoistiškų savininkų", sudaręs puikias sąlygas tvarkyti jas taip, kad gamtos turtai ir grožis būtų saugomi... Bet, pasirodo, komunistų pasiaavinimo įmone dar pikčiau rūksta... (ELTA)

MIRĖ PROF. MERKELIS RAČKAUSKAS

Sausio 7 d., rytojaus dieną po savo 83-čiojo gimtadienio, Kaune staiga mirė klasikinių (lotynų ir sen. graikų) kalbų profesorius Merkelis (Melchioras) Račkauskas.

M. Račkauskas, porą metų dėstęs Panevėžy ir Mažeikiuose, nuo 1923 metų dėstė senąsias kalbas universitete, vėliau, iki pat bolševikinės okupacijos buvo aukštesniųjų mokyklų inspektorius švietimo ministerijoje ir III Kauno gimnazijos direktorius, taip pat privat-docentas Vytauto D. Universiteto Teologijos fakultete iki to fakulteto uždarymo bolševikinės okupacijos pirmaisiais metais (1940). Yra atlikęs eilę svarbių vertimų iš graikų ir lotynų kalbų, parašęs daug tų kalbų vadovėlių.

Pedagoginė bei mokslinė M. Račkausko karjera greičiausia būtų buvusi baigta jau 1940 metais, jei ne viena aplinkybė — naujame režime svarbias pozicijas užėmę žantai — P. Cvirka ir A. Venclova. Nors ir tolimas naujo režimo ideologijai, buvo priimtas į universitetą ir nuo 1944 metų iki mirties išbuvo klasikinių filologijos katedros vedėju arba vėliau profesorium. Net ir nekrologe atitinkamos institucijos pabrėžė tik jo pedagoginius nuopelnus. Iš politinių terad tik vieną paminėtiną: vokiečių okupacijos metu buvęs pašalintas iš universiteto.

Vyresnysis M. Račkausko brolis, Karolis Račkauskas-Vairas, lapkričio mėnesį atšventęs 85-tąjį gimtadienį, tebegyvena Kaune. (ELTA)

PAGROBĖ JAV KARO LAIVĄ

• AMERIKOS karo laivyno daliniai buvo nukreipti plaukti š. Korėjos link, iškilus naujam, aštriam konfliktui.

Š. Korėjiečiai pagavo ir į savo uostą nuplukdė JAV karo laivą Pueblo, plaukiojusį tarptautiniuose vandenyse, 25 mylios nuo š. Korėjos pakrančių.

JAV Kongreso nariai skelbia, jog tai "karo aktas" ir reikalinga, kad prezidentas Johnsonas įteiktų griežtą ultimatumą, reikalaujant, kad laivas nustatytu laiku būtų sugrąžintas.

P. Korėjos ir JAV daliniai yra parengties stovyje. Jų budrumą pažadino ir tai, kad buvo pagauta grupė š. Korėjos karininkų norėjusių išsprogdinti P. Korėjos prezidento rūmus.

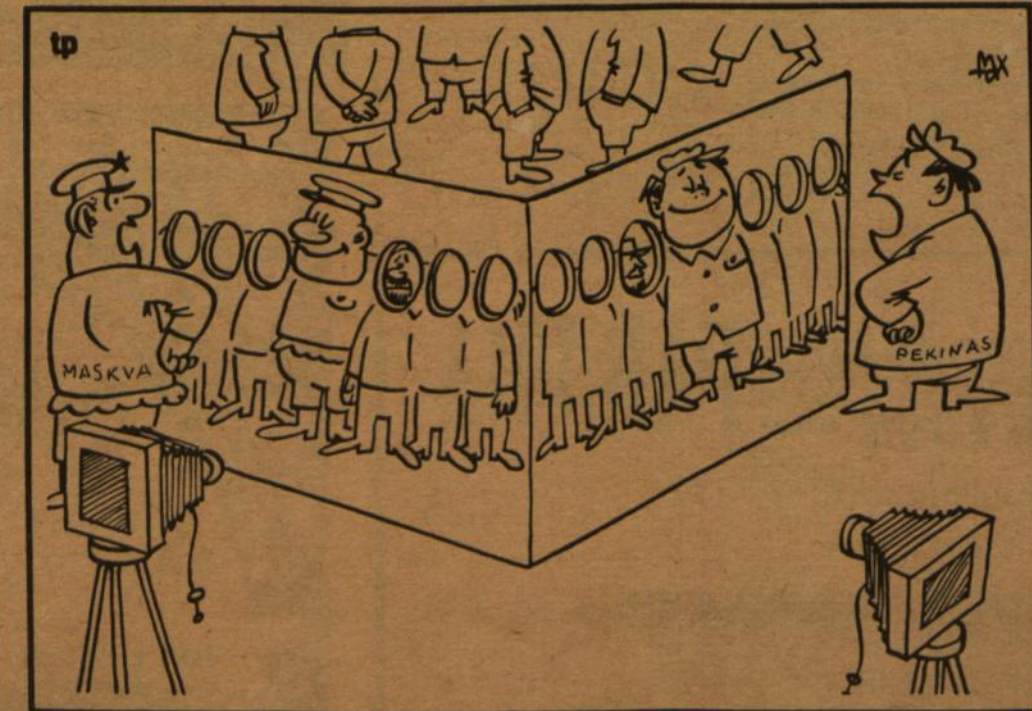
• NETOLI GRENLANDIJOS nukritęs JAV bombonešis turėjo 4 vandenilio bombas. Nėra pavojaus, kad jos sprogtų, bet jų suradimą apsunkina stori ledai ir sniego sluoksniai. Patirto radiacijos ženklo rodo, kad krentant lėktuvui bombos galėjo išsirti nesproge.

Neseniai panašios bombos su lėktuvu buvo nukritę Ispanijos pakrantėse.

• SOV. S-GAI karas Vietname kovuoja 6 bil. dol. į metus, o ne 1 bil., kaip anksčiau buvo galvojama. Sovietai esą pasirengę tam reikalui skirti iki 10 bil. dol.

• VALSTYBĖS DEPARTAMENTO pareigūnai rodo nepasitenkinimą didele Izraelio įtaka į JAV politinius ir ūkinius sluoksnius. Tai kliūdo geresniems santykiams su tomis arabų valstybėmis, kuriose JAV turi daug įvairių interesų -- kaip naftą ir strategines pozicijas.

• UKRAINOJE buvo suimti 20 intelektualų ir be jokio teismo išsiųsti į koncentracijos stovyklas. Į Angliją pabėgęs rusų poetas Odopozovas "The Sunday Times" laikraščiui pareiškė, jog keliamos intelektualams bylos ir jų persekiojimai kyla iš Kremliaus valdovų baimės, kad rezistencinis sąjūdis neišsiplėstų. Tuo tarpu intelektualai reikalauja tik vieno dalyko -- kad būtų bojkotas krašto konstitucijos dėsniams. O toje 1936 m. konstitucijoje garantuojamos teismo, religijos, kalbos ir susirinkimų laisvės. Tik šioi tokie

-- Užimkit vietas! Aš noriu padaryti nuotrauką!

Nuomones ir pastabos

TVIRTOVĖS BE VĖLIAVŲ (2)

Penkta, yra atskirų lietuvių ir šeimų turtuoliškai išsirengtų gyvenviečių, kur stypso vienišas stiebas.

Galėjote pastebėti, kad vienu stiebu kelių vėliavų (dviejų) kėlimas va-

ATOMO SUTARTIS

(Atkelta iš 1 psl.)

jį galima bus aiškinti kaip kam patinka.

Sovietų siekimas šia sutartimi yra atominių ginklų nedavimas vokiečiams. Yra duomenų manyti, kad tos sutarties pasirašymas bus labai nemalonus vokiečiams ir išsklaidys jų viltis kada nors tapti 'pilnateisiais' amerikiečių partneriais. Tuo pačiu bus sustiprinta jau dabar ryškiai pastebima pažiūra jų tarpe, kad reikia ieškoti patiemis susitarimo su sovietais, jų pastatytomis sąlygomis, atseit, sutinkant palikti sovietų žinioje dalį Vokietijos. Kad tos sąlygos būtų mažiau skaudžios, Brežnevą, Kosyginą ir Podgornį, atseit Sovietiją valdanti 'troika', neseniai lankėsi Rytų Vokietijoje, kad aptartų naują laikyseną vokiečių atžvilgiu su Rytų Vokietijos 'bosu' Ulbrichtu, kuris yra laikomas pasakutiniu stalinistu vadovaujančiam poste. Sakoma, kad 'troika' spaudė Ulbrichtą būti galimai nuolaidesniu. Artimiausias sovietų politikos tikslas būtų likviduoti Vakarų Berlyno problemą sovietams priimtina prasme, t.y. paliekant jam nepriklausomybę, bet atskiriant nuo Vakarų Vokietijos. Tam tikslui pasiekti atomo sutartis sudarys palankią atmosferą.

Negali sakyti, kad amerikiečių pusėje tai nebūtų suprantama, tačiau tokių yra mažuma. Sakysim tokia Chicago Tribune pastebi, jog didžiausias šios sutarties pavojus glūdi tame, kad ji gali paskatinti mūsų vadus padaryti dar didesnes kvailys (to embark on far graver follies). Sovietai nori priversti amerikiečius atsisakyti savo ginklų pranašumo savo pačių naudai. Tai panašiu į biblijos istoriją apie Samsoną, kuriam buvo nukirpti plaukai, kad jį pavergtų. Deja, tai tik paskiras balsas amerikiečių spaudos masėje.

Negali sakyti, kad amerikiečių pusėje tai nebūtų suprantama, tačiau tokių yra mažuma. Sakysim tokia Chicago Tribune pastebi, jog didžiausias šios sutarties pavojus glūdi tame, kad ji gali paskatinti mūsų vadus padaryti dar didesnes kvailys (to embark on far graver follies). Sovietai nori priversti amerikiečius atsisakyti savo ginklų pranašumo savo pačių naudai. Tai panašiu į biblijos istoriją apie Samsoną, kuriam buvo nukirpti plaukai, kad jį pavergtų. Deja, tai tik paskiras balsas amerikiečių spaudos masėje.

L. J. VAIČIŪNIENĖ

dinamas ne vėliavų, bet vėliavos, reiškia vienos. Idomu, kuri iš dviejų vėliavų nelaikoma vėliava?

Kas nežino, jei viena vėliava keliama išlaukujoje, oficialioje, vietoje, tai tik, kaip ir turi būti, gyvenamo krašto (Nebent būtų gautas kitai vienai kelti leidimas). Kur nors po nakčiai randa mą iškabintą svetimo krašto vėliavą policija nukabina, o surastas iškabintojas baudžiamas.

Ne be reikalo G. Musaitis teigė, (ši pavyzdį rašau antrą kartą), kad Vokietijoje, viršuje Vasario 16-tosios lietuvių gimnazijos rūmų plazda tik viena mūsų trispalvė.

Tūlas kelių vėliavų į vieną stiebą kėlimą pagrindžia paprastu nepagalvojimu. Betgi šisai reiškinys ne tokypaprastas, bent ne iš kasdieninių paprastųjų "smulkmenų", kad duotųsi patiesinamas net per eilę metų nepastebėjimu, lyg ant vaisių stalo druskos...

Arba, kaip dabar daug ką kas negera suverčiama jaunimui, net vaikams: "Jaunimui nepatiks, vaikai nenori"... Ar gi, šias nuolatinės stovyklavietės ir sodybas kuriant, yra buvę atsi-klausta jaunimo, vaikų, kelis pastatyti stiebus? O jie atsakė "apsisprendė" už vieną ir toki vėliavų kėlimo būdą? Mano užkalbinti tuo reikalu keli Dainavoje stovyklaują jaunuoliai-ės, atsakė taip: jų niekas neklausė. Vienam kitam vis tiek, keli stiebai. Kitinorėtų daugiau negu vieno, tai ir vėliavas keltų daugiau negu vienas...

Kas nėra girdėjęs šiuo ir panašiais kitais atvejais iš vyresniųjų tokio atsakymo, kad, girdi, to tavo lietuviškumo ir tos vėliavos po 10-ties ar daugiau metų vistiek čia nebus. Apsieisime tik su krašto vėliava! O tuo tarpu dar gražiau, kad mūsų sielė viename stiebe su gyvenamo krašto vėliava, negu būtų šalia jos atskirai!!!

Kiti sako, kam to formalumo. Svarbu dvasia. Manau, niekas nė neįtaria, kad tose lietuviško-se tvirtovėse dvasios nėra. Bet formalumo irgi reikia. Kiekviena valstybė, kuri yra valstybė, formali. Ir mes bijomės savo valstybės dabartinės būsenos formalaus pripažinimo. Šieji me-

tai ir paskelbti kovos metais ir paskelbti kovos metais už buvusios nepriklausomos formalios Lietuvos valstybės atstatymą. Faktiškai jitočia yra. (Dėl to britai atidavė bolševikams Lietuvos auksą?).

Kiekvieno laisvo, sąmoningo asmens ir kiekvienos laisvos tautos dvasia laisvai savaip reiškiasi vaizdais. Tik įkalintos tautos dvasia verčiama taip reikštis, kaip jai įsako kalėjimo vadovybė. Kalinės tautos dvasios neregimą reiškimąsi tiksliai nusako Bradūnas: "O tautos dvasia sparnus ištiesia, lyg ošimą tolimų dainų, ir, giedodama heroiską giesmę, kyla iš liepsnos ir pelenų...". Pirmiausias dvasios reiškinys yra mintis, paskiau žodis. O žodis tampa kūnu. Ar ne taip? Tad dvasią pažįstame iš jos apraiškų.

Tenka suabejoti ir dėl tokio vėliavų kėlimo gražumo, ir dėl simbolinės prasmės. Juk Amerikos vėliava, (ar kito kurio krašto), pripažindama tautoms lygias teises į laisvę, atsilikusias net šelpdama, negeidžia būti kabinama viršuje visų kitų, lyg apatinėms į laisvę kelio pastojė. Jeigu paskui viena kitą dabar kabinamos dvi vėliavos, kodėl negalėtų būti trys ir daugiau?!

Ypač šiais metais gali kilti reikalus priimti kitų tautų (latvių, estų...) po būrelį, kovos vienybės sumetimais, kartu pastovyklauti. Kieno vėliavai virtinėje (suvertoje) paskirtume kokią vietą aukštyn, ar žemyn? Kiekviena aukščiau kabanti pastotų kelių kiekvienai žemesniajai lenkti aukštesniąją ir veržtis aukštyn. Žemesnėsėms trūktų net vėjo plačiau išsiskleisti ir, kaip ir matome, kabotų susiglaudusios.

Nežinau, kaip kitiems lietuviams, bet man nebūtų labai smagu, kad mano tautos vėliava būtų žemutinė, nors ta vieta būtų laimėta burtais... Atsimenu kun. Ylos pamokslą, pasakytą Chicagoje, šventinant vėliavą "Aušros Vartų" skautų tunto 10-ties metų įsikūrimo sukaktuvėse. Kalbėtojas pabrėžė vėliavos, kylančios į aukštį, kilnumą, žadinantį kilnią nuotaiką...

Čiurlionis tautų eise-noje su vėliavomis į kalną irgi primena, kad Lietuva nebūtų joje paskutinė...

Žinau atsitikimų, kad tarptautinėse skautų stovyklose, nors jie ir broliuojasi, kuriai tautai tenka lyg ir prastesnė šalia kitų net plote vieta, tos tautos skautai ne visada būna patenkinti. Žinau atvejį, kad vienos tautos skautai, jiems atitekusia kalnuota griovėta vieta pasijutę užgauti, susidėjo kuprines ir rengėsi iškelti. Tada vadovybė klausinėjo kitų, kas sutiktų su pakilusiais išeiti pasikeisti plote vietomis. Žinoma, sutiko kas... lietuviai. Kaip yra buvę toliau -- ilgoka pasaka.

Pagaliau ir vaizdas nešvankus, kai kelios tautinės vėliavos tempiamos viena virvele į vieną stiebą paskui vieną kitą. Nešvankus ir vertikaliai virtinėmis paskui viena kitą kabojimas smingantis vienu galu aukštyn, kitu žemyn, lyg plote joms nebūtų vietos... O vėjuotą dieną ir kelti sunku, kai vėjas vėliavas, lyg bures plečia ir stumia.

Ne daug būtų kilniau ir gražiau, jei nuolatinėse stovyklavietėse kelios tautinės vėliavos būtų paverčiamos, nors ir šalia viena kitos, ant horizontaliai pertiestos tarp dviejų stiebų vielos, kaip iš vėliavėlių padaromas lyg ir stogas vartotų automobilių pardavimo kiemuose arba džiaustomi skalbiniai...

Vasaromis ne tik per Dainavos stovyklavietę yra perėję ir pereis būriai stovyklautojų, sulėkimų, kursų, studijų, paprastų pavasarojimų... bet ir per visas kitas, čia paminėtas ir nepaminėtas. Todėl jose, be lietuviškosios dvasios, ir vėliavų kėlimas neturėtų būti atsitiktinio pobūdžio, atmetinis, atkištinis. "Jei reikia savos vėliavos, štai ji"! Tai nesuderinama su lietuviškosios išlaikymu, tautine savigarpa, tautiniu auklėjimu, savęs pripažinimu. Blogas pavyzdys, gal ir išsūkis visiems, pereinantiesiems ir pereisimiesiems. Tūli, nenorėdami čia rastu papročių vėliavų kelti, turėtų būti nemandagūs, atsivežę savai vėliavai atskirą stiebą. Arba, pasekę šeiminkų pavyzdį, iš čia toki vėliavų kėlimo būdą išvežiotų kitur. O priimti išsūki yra pagrindo, nes čia paminėtos stovyklavietės ir kaimai savilai-ko, vadina lietuviškos tvirtovėmis.

Žinoma, kad tvirtovės sudaro ir stiprios sienos. Bet mūsų atveju svarba, jei ne svarbiau, jų lietuviškas turinys, išreikštas pagarbiai turiniui iškeltomis vėliavotinė...

PAS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIUS

Užmegstiems su kitų kraštų lietuviams ryšiams sustiprinti, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba įgaliojo PLB Jaunimo Sekcijos siunčiamą jos nari Antaną Saulaitį, SJ, Pietų Amerikos kraštuose pasitarti su lietuviams ir lietuvių organizacijų pareigūnais. Jis praleis keturias savaites Venezueloje, Brazilijoje, Urugvajuje, Argentinoje ir Kolumbijoje.

Venezueloje lietuvių yra apie tūkstantis, išsisklaimis: "dideli daiktai iš tolo matomi"!

Pajėgus pasistatydinti tvirtoves, reikėtų pajėgti nors šiaiskovos metais visų tvirtovių vėliavų aikštėse pasistatydinti po tiek stiebų, kiek gali būti keliamų vėliavų.

Iš viso tvirtovių, turėtų, be vėliavų nebūna. Tai lietuviškosios tvirtovės su savomis vėliavomis nebūtų kraštutinis "ekstremizmas". Jeigu būtų ekstremizmas, tai ekstremistės visos tautos, kurios veržiasi užimti savo žemę iki kraštutinių ribų. O didžiausias ekstremizmas -- Maironis. "Tų rubežių neužleisim ik rusų ir prūsų"...

Sava valia prielipa vi-sada menkesnė už dalyką, prie kurio ji prilipo, ar net visai bevertė.

Šiuo rašiniu ir noriu būti erdvėje gyliai aukščiau, ar žemiau kitų. Bet ne vien tik, kaip lietuvių sakydavo, "dvasia be vietos". Todėl šį rašinį laikau nebaigtu... Šalia jo lieka atsiliepti kitiems, ypač pro šalį lenkiantiems, apie kitas čia mano nepaminėtas ne tik be vėliavų lietuviškąsias tvirtoves, pilaities, pilis, bet ir kokias kovos ginklais jų viduje nukabinėtos sienos...

Neskiriant nė pačių naujausiųjų...

džiusių po keturias didesnes ir kelias mažesnes vietas. Neradę senesniųjų ateivių, pokariniai tremtiniai sukūrė savąjį organizacinį gyvenimą. Šiame gražiam krašte neblogai gyvendami, įstengia susiburti ypatingesnėmis progomis į vieną vietą.

Šiuo metu pagrindinė organizacija yra Lietuvių Bendruomenė, kuriai vadovauja inž. Vladas Venckus, gyvenęs Maracay, apie 100 km. nuo sostinės Caracaso. Seniau veikė lietuvių skautai, bet šiuo metu nėra ypatingos jaunimui buriančios organizacijos. Palyginus su kitomis tautybėmis, pvz., jugoslavais, lenkais, vengrais, kroatais, lietuvių veikla geriausia, nors kitų yra ir daugiau.

Aukštų kalnų slėniuose įsikūrusiame Caracas mieste lietuvių susiburia Lietuvių centre, pavadintame "Centro Lituanos san Casimiro", pastatytame 1962 metais. Čia yra lietuviškos spaudos, knygynėlis, salė sąlygos ypatingų pobūvių proga vaišintis. Čia vyko Kalėdų eglutė, būna susirinkimai ir t.t. Jeigu koks parengimas reikalingas didesnių patalpų, Lietuvių centro vedėjas kun. Antano Perkumo rūpesčiu naudojama šalimais esančios salesiečių seselių mokyklos salė.

Lietuvių ryšiai su valdžia geri, lietuvių gražiai pasirodė per Caracas miesto 400 metų sukaktį 1967 metais, ir valstybės prezidentas Kalėdų švenčių proga atsiuntė lietuviams sveikinimą.

Jaunimas, neturėdamas savos organizacijos, tik pripuolamai susitinka. Mokslo įstaigose jaučiama komunistinė įtaka, kuriai valdžia priešinasi. Bendruomenės vardu daugiausia jaunimo reikalais rūpinasi dr. Jadvyga Klovaitė, kartu su V. Venckumi dalyvavusiu Jaunimo Kongrese Chicagoje. (as)

Skaityk ir platink DIRVĄ

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribsauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

VADOVYBĖS KLAUSIMAI

"Čia guli ateistas, pasipuošęs naujais rūbais, bet neturįs kur eiti".
(užrašas antkapyje)

Vadai, vadovybės, vadovavimas -- galėtum tą žodį linksniuoti beveik iki begalybės. Mes prie to žodžio ir jo linksnių beveik visi esame pripratę. Viena ko gaila, kad tos vadovybės... pasigendant, dažnai užmirštame principą, jog vadovybę turime tokią, kokios esame užsitarnavę.

Išsivijos terminologija kalbant, turėtume būti dėkingi visiems, kurie tik vadovybėje sutinka būti, sunkų darbą ir išpareigojimus atlikti.

Bent jau Amerikoje negalime nusiskųsti vadovybių stoka. Čia centrinės mūsų vadovybės VLIK'as, čia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, iš "pasaulio" ir provincijų susiaurinus rėmus, randame ir ALT, ir JAV LB, BALF ir daug dar kitokių pavadinimų, raidėmis ir vardais, neišskiriant ir Zanavykų Klubą.

Ir visa tai kam nors vadovauja, ką nors nuveikti siekia, ko nors gero trokšta.

Paziūrėjus giliau į mūsų organizacinę struktūrą, rasime ir iniciatyvos, ir gerų norų, ir gerų sumanymų. Viena ko mums dažniausiai pritrūksta, tai noro paremti tai, ką jau turime, vis ieškant naujų idėjų, o joms įgyvendinti ir -- naujų vadovybių. Nenuostabu, kad tokiuose noruose gimsta kalbos, kurias sakant nieko nepasakoma, rašant spaudoje straipsnius, nieko naujo neiškeliamas, o tik blusinėjamasi ten, kur tinginio ranka tikimasi dramblį pagauti, blusus nepamatant.

Nuo savųjų idealų, nuo savosios organizacijos tikrųjų idėjų nutolstant, nueinama šunkeliais. O tada jau nebesvarbu, ar tu ižeidinėji lietuvių savanorių-kūrėją, ar menininką, žurnalistą ar rašytoją, žmogų, kurį neseniai gerbei, o dabar apspiaudai ir t.t. Šitos priežastys, bent mano galvėjimu, kyla iš to, kad nustoja viens kitu pasitikėjimo, nustoja pasitikėjimo vadovybėmis ir autoritetu, kuris išplaukia iš širdies, iš tos dvasinės būties, kuri turėtų kurti ir moralinių, idealistinių principų rėmus, kuriuose vystėsi mūsų visuomeninio gyvenimo samprotis, to gyvenimo egzistencijos pagrindai. Kai to nėra, į paviršių iškyla varlių kiurkėjimas, vietoj darnios, apgalvotos ir išugdytos simfonijos garsų.

Kai kas sako, jog vis skundžiamės, vis barame, vis esam nepatenkinti. Tam yra ir priežasčių. Ieškant ko geresnio, turi iškilti ir nuosmūgio žymės. Žmonės ieško stipresnės traukos į gerį, į geresnius gyvenimo pavyzdžius. Bet negi visą laiką, anot to mūsų profesoriaus, kad ir patriotiškumo vardu, gali meluoti. Turi atsirasti grynos sąžinės balsų, kurie įstengtų ir nemalonią teisybę pasakyti. Ir nesvarbu, ar tai lies vadovybę ar išdykusį vaiką, svarbu atvirai, bet kartu ir sąžiningai, tiesą pasakyti.

Prie tokių pavyzdžių, teisingo tiesos žodžio nebijant, tenka priskirti Tėviškės Žiburių sausio 18 vedamojo mintys:

"Po ketvirčio šimtmečio lietuviškoji išsivija pradeda jausti emigracinius smūgius, ypač tose srityse, kurios lengviau pažeidžiamos. Rodos, juos turėtume pajusti pirmiausia politinėje ir kultūrinėje srityje, tačiau taip nėra. Tiesa, tai lengvai pažeidžiamos sritys, bet jose dar yra šioks toks vadovavimas, kuris jungiasi su spontanišku gajumu. Lengviausiai pažeidžiama religinė sritis, nes joje yra mažiausiai vadovavimo, telkiančio turimas jėgas. Geresnėje būklėje yra ukrainiečiai ir kitos tautinės grupės, turinčios savo hierarchiją, kuri savo autoritetu dengia ir savo tautines savybes. Mes, lietuviai, tokios atramos neturime. Taipgi neturime nė autoriteto, tvarkančio visos išsivijos religinius reikalus. Tragiškiausiai yra tai, kad nebandome sudaryti tokio autoriteto net esamų galimybių ribose. Šiuo metu visoje Katalikų Bendrijoje vyksta vidinės reformos, keičiasi jos veidas, kaipur net iš pagrindų, kaip pvz. Olandijoje. Tokia laikotarpis yra galimybių pajudėti ir lietuvių išsivijos religinės srities vadovams. Turime dvasininkų, dirbančių įvairiose srityse, tačiau esminiam religinės srities pajudinimui iniciatyvos mažai tematyti. Turime išmokslintų pasauliečių katalikų, kurių sugestijos bei mintys, ypač iniciatyva, galėtų daug reikšti religinėje srityje, bet ir iš jų stipresnio sujudimo negirdėti.

Tokioje būklėje, kurioje niekas nevadovauja, belieka tenkintis paminklų statymu, kol dar yra kas stato. Kad mums trūksta nemažiau svarbių dalykų, daug kas mato, bet niekas nejudina".

Mums rašo

Į DIDŽIAJĄ TALKĄ

Detroito LB sudarytas vyr. komitetas, pradeda planuoti šių metų darbus. Kultūros skyrius apims visus tuos darbus, kurie susiję su kultūriniais reiškiniais. Į kultūros skyrių kviečiami jungtis mūsų rašytojai, menininkai, teatrojai, spaudos atstovai bei kiekvienas, kuris tik nori prisidėti prie tų darbų.

Sekmadienį, sausio 28, 1 val. p. p. šaukiami visi skyriaus nariai šių metų programai pasvarstyti ir nusistatyti. Kviečiame ir tuos visus, kurie norėtų specialiai prisidėti lėšomis. Būtų malonu, kad atsirastų mecenatų, sakysime, didžiam koncertui surengti, televizijos programai parengti, meno parodai surengti ir t.t.

Kultūros skyrius kreipėsi į Lawrence Welk, atkreipdamas dėmesį į šią 50 metų nepriklausomybės atstatymo ir į Lietuvos karalijos įsteigimo prieš 717 metų sukaktį, prašydami atitinkamai atžymėti savo programoje. Ar tas laiškas padės, nežinia. Tačiau kreiptis galime ir turime išnaudoti visas galimas priemones ir būdus. Tuo reikalu kviečiame visus JAV lietuvių rašyti L. Welk laiškus, prašant įtraukti į savo programą mūsų šokius, dainas, paaškinant tokios programos tikslus.

Taip pat kultūros skyrius siunčia prašymą į New Yorką Ed Sullivan'ui, kad jis taip pat savo programoje atkreiptų auditorijos dėmesį su žodžiu ir programos dalimi apie Lietuvos tragediją ir jos kultūrinius laimėjimus.

Nepagailėkite kelių centų, rašykite laiškus ir prašykite, kad jie savo programose įtrauktų mūsų solistus, šokėjus ir atkreipti dėmesį į žiūrovus. Čia pridėdame jų adresus:

Mr. Lawrence Welk, ABC

LB TARYBOS SESIJOS REZOLIUCIJOS

1. JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba ragina visus JAV lietuvius 1968-tais Lietuvos Laisvės Kovos metais savo aplinkoje skelbti rusiškojo imperializmo daromą skriaudą Lietuvai ir tarptautinio komunizmo pavojų visų pasaulio tautų laisvei. Žuvusiųjų kovose už Lietuvos laisvę prisiminimas ir pavergtųjų lietuvių į mus kreipiamas žvilgsnis tegul stiprina visų mūsų veiklą, siekiant nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

2. Trečiojo PLB seimo išvakarėse JAV LB Taryba kviečia visas lietuvių organizacijas ir visus lietuvius įsijungti į Lietuvių Bendruomenės eiles. Visuomeninius prašome suaktyvinti Lietuvių Bendruomenės idėjos skleidimą bei jos populiarinimą per susirinkimus, spaudą ir radiją, kad 1968-tais Lietuvos Laisvės Kovos metais Bendruomenės organizaciniuose rengimuose susitelktų visas organizuotas JAV lietuvių judėjimas. Padarykime Lietuvių Bendruomenę ir šiame krašte iš tiesų visuotinę ir efektingą. Stipri ir vieninga Pasaulio Lietuvių Bendruomenė trečiojo seimo sesijos metu galės efektingai deklaruoti pasauliui okupuotos Lietuvos padėtį bei drauge su VLIK'u ir Diplomatine Taryba sustiprinti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

3. JAV LB Taryba džiaugiasi Tautinių Šokių Šventės komiteto darbu, pritaria JAV LB Kultūros Fondo planui suorganizuoti Teatro Festivalį ir ragina visas LB apylinkes Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktuvinius metus atžymėti nekas-

dieniniais kultūriniais užsimojimais.

4. JAV LB Taryba kviečia visus lietuvius skaičiuoti ir remti "Pasaulio Lietuvį", lietuviškus laikraščius, žurnalus ir literatūrą.

5. JAV LB Taryba suprasdamas, kad Lietuvių Fondo finansinė parama yra reikalinga Bendruomenės kultūrinių darbų įgyvendinimui, kviečia visus lietuvius dar stipriau remti kuo greitesnį LF augimą.

6. JAV LB Taryba pagėdauja, kad Pasaulio

STATYBĄ VYKDO PRIMITYVIŠKAI

Praėjusį pavasarį iš Vilniaus buvo pagarsinta, kad Viešintose bus pastatyta televizijos perdavimo stotis, kurios pagalba televizija bus prieinama visoj rytinė-šiaurinėje Lietuvos daly, kurios Vilniaus siųstuvai nepasiekia. Vasarai baigiantis, radijo ir televizijos centro vyr. inžinierius Krupenka tvirtino, kad perdavimo stoties statyba Viešintose vyksta puikiai, kad jau "per didžiojo spalio šventę" (t. y., lapkričio pradžioje) visa rytinė Lietuva jau galės gėrėtis televizijos vaizdais.

Praėjo ir vasara, ir "spalio šventė", o ne tik televizijos vaizdų rytinėje Lietuvoje, bet nei žadėtosios stoties bokštų Viešintose dar nematyt. Ir iš viso dar mažas kas ten tepadaryta. Gruodžio mėnesį, prieš pat Kalėdas, blogo gando patikrinti į Viešintas nuvykęs korespondentas atrado keletą statybininkų, susispietusių, kaip jis sako, apgailėtinoje pasiūrėje ir besišildančius prie geležinės krosnies. Nedirba todėl, kad cemento skiedinio nesulaukia, ir negali sužinoti, ar jo atveš ar ne, kadangi telefonas, esą, veikia, "kaip pilietinio karo apkasuose — tarška, švilpia, nieko nesuprasi"...

Būdinga ir tai, kad tie statybininkai, atrodo, griebtųsi betonavimo darbų, jei tik skiedinio būtų, — koks bus šaltyje sulietas betono patvarumas, jiems klausimas nekyla...

Pasižiūrėjus iš arčiau, atpastas toks paveikslukas: "Darbas nemechanizuotas. Viską — ir vandenį iš kūdros gabenti, ir plytas laiptais nešioti, ir betonavi- mui skiedinį į giliausias duobes nuleisti — tenka

IŠ PRAETIES ARCHYVŲ... Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija Baltuose Rūmuose 1940 m. spalio 15 d. pas prezidentą Rooseveltą, teikiant memorandumą. Nuotraukoje iš kairės: M. Valdyla, J. Laučka, adv. F. Bagočius, J. T. Zūris, kun. Švagždys, E. Mikužinė, K.S. Karpius, dr. P. Grigaitis, L. Šimutis, A. Kumskis, P. Pivaronas ir A. Milleris.

Lietuvių Bendruomenė 1969-tuosius metus paskelbtų Lituanistinio Švietimo metais.

JAV LB Tarybos 1967 m. gruodžio mėn. sesijos rezoliucijų komisija.

rankomis. Transporteriai stovi apsnigti, nes nėra elektros srovės: nors transformatorius "už kelių žingsnių", bet niekas neprijungė. Suvirinant konstrukcijas naudojosi traktoriaus variklius, bet tasai traktoriai — vienintelis technikos amžiaus atstovas Viešintų statyboje — jau atitarnavęs, nurašytas prieš porą mėnesių, kaip nebeveikiąs".

Dabar pranašauja, kad bus padaryta 1968 metų vasara, bet ir abejoja, ar tikrai bus.

GAUS DVIRATĮ, BET...

Kaimų laiškininkų darbui palengvinti (tą darbą atlieka daugiausia moterys) valdžia nutarė išduoti dviračius. Dabar laiškininkai turi pėsčios suvaikščioti iki 20 ar daugiau kilometrų su laišku ir ypač laikraščiu krepšiais. Bet tos dovanos sąlygos šykštuoliškos: dviratis laiškininkei atiduodamas nuosavybėn tik po penkerių naudojimo, ir jeigu ir per tą bus gerai atlikusi laiško ir laikraščio išnešiojimo darbą. Ir, žinoma, jei po tiek naudojimo laiko dviratis dar bus to vardo vertas...

AUDRA SUNAIKINO PALANGOS TILTĄ

Praėjusį rudenį Lietuvos pajūrį nusiaubęs viesulas nuplėšė ir Palangos jūros tiltą. Liko tik pliki poliai. Palangos administracija dabar išsiriūpino aukštesnės instancijose leidimą ir lėšų tiltui atstatyti. Jau įsakyta rengti tilto atstatymo techninę dokumentaciją. Tikima, kad šis dabar nebus uždelstas, nes Palanga dabar gi visos Rusijos naujosios klasės atostogavietė. (ELTA)

Studios, 4151 Prospect Av., Hollywood, Calif. 90029.

Mr. Ed Sullivan, CBS TV, 51 West 52 Street, New York, N. Y. 10019.

Detroito LB Kultūros Skyrius

Esame gi daugumoje katalikų tauta. Daugelis organizacijų skelbia savo veiklą remiančios krikščioniškosios doros principais. Bet kai nėra to straivos, nėra vadovybės, kogi norime ir kogi galime tikėtis?...

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

PERVERSMO DYGLYS

1926 m. gruodžio 17 d. perversmas Lietuvoje įvyko, kaip matom, senokai – prieš 41 metus su viršum. Nebe dažnas jame dalyvavom ar buvom liudininkais. Daugelis tada dar trumpom kelnaitėm bėginėjom, daugumas nebuvom nė gimę.

Kaip tu dabar susigaudysi, kas, kaip ir dėl ko tuomet įvyko, kai net dėl paties įvykio vardo nėra tikslumo ir vieningo sutarimo. Įspilietino gal geriausias, nes neutraliausias žodis – "perversmas", t.y. kad kažkas tuomet persivertė ar buvo perversa ir nuvers. Bet šiaip įvykio aptarimas ir jo pavadinimas ne kartą priklausom nuo to, kokios linkmės, partijos ir ideologijos yra istorikas, atsiminimų rašytojas ar šiaip energingesnis karys-publicistas.

Tuomet jau blankaus "perversmo" žodžio sunkiai beužtenka. Pridedama pavyzdžiui, kad tai buvo antidemokratinis ar fašistinis perversmas, žalingas perversmas, arba "tautininkų perversmas", ar "dik-tatūrininkų sukilimas". Liaudininkų ir socialdemokratų moksline literatūroje ne kartą mėgstamas pavartoti ir labiau paniekiančio skonio šveitimžodis – "pučas". Komunistai, kuriems ypač patinka pridėti ko daugiau raudonos, arba kraujo, spalvos, Gruodžio Septynioliktoją vaizdingai sudramatina, vadinami "fašistų suruošomis Lietuvos darbo liaudies skerdynėmis", kurių užnugaryje stovėjo, kurstė ir parėmė, žinoma, Vakarų imperialistai. Gi Ignas Šeinius

"Lietuvos Aido" vedamuosiuose vienu metu gruodžio 17 d. perversmą buvopradėję vadinti užvis didingiausiai – "tautinė revoliucija"...

Tą perversmą, pučą, skerdynes ar tautinę revoliuciją, tam tikram žiemos laikui atėjus, anksčiau vienu ar kitu būdu, liaupsinimais ar pasmerkimais vis paminėdavom, bent prisimindavom. Bet per paskutinius kelerius metus, kaip buvo galima pastebėti, minėjimai silpo ir jau tiek nusilpo, kad ne tik priešininkai, bet ir retas lietuvių tautininkų skyrius iškilmingiau beprisimena.

Šalia to, atsiminimų rašytojai ir šiaip politiškai perversmą tačiau vis tebekritikuoja, smerkia, bent vis stengiasi ko smarkiausiai išsiginti, kad būtų prie jo nors pirštą pridėję. Dar tik jiems sunku ir kolkas nepatogu susigalvoti, kad jie kaip mulai priešinosi ir kaip liūtai kovojo prieš perversmininkus. Mat, dar yra per anksti nesutikti, kad perversmas buvo paruoštas sklandžiai, sumanių profesionalų, įvyko ramiai, per kelias valandas, be mūšių, be kraujo lašo praliejimo, be jokio pasipriešinimo. Net Pietų Amerikoje, prityrusių šio amato žinovų kraštuose, retai kada perversmai taip vikriai ir greitai pravedami.

Matyt, kad prieš 41 metus lietuvių tauta taip neigiamai, susirūpinusiai, tragiškai, ir jautriai į perversmą nepažiūrėjo, kaip dabar aiškina kai kurie memuaristai. Jei būtų buvę dau-

giau susirūpinimo, susijaudinimo ir visuotinio karšto nepritrimo, tai tuojau pat pirmą revoliucijos valandą būtų turėję kilti visuotinis pasipiktinimas ir nors šioks toks visuotinis pasipriešinimas. O gal ir dar būtų įvykusi "teisės pergelė prieš neteisę"...

Kai dabar kartais paskaitau kai kuriuos straipsnius ar atsiminimų knygas, ta mįslė mane vis kankina, vis labai neaiški ir vietoj vaizduojamos tragedijos dažniau šypsena skelbia.

Kairieji ir kairesnieji politikai bei istorikai kartais sutinka, kad ir jie girdėję murmėjimų prieš demokratinę valdžią ir kad toji santvarka turėjusi kai kurių nežymių plyšelių. Bet jie netikėję, kad priežastis sukilti ir pavojus būtų buvęs toks rimtas ir kad kas išdrįstų versti teisėtą vyriausybę! Dešinieji (jei taip galėtume pavadinti buvusį krikščionių demokratų trijų partijų bloką) dabar tvirtina, kad jie jau anksčiau užuodę pavojų, griežtai ir principiškai prieš perversmą buvę nusistatę ir su nerimu pakartotinai kairiųjų valdžią išpėję, jog pavojus yra ir reikia kas nors daryti. Ir nors iš kitos pusės matė, kad kairiųjų koalicijos santvarka buvo ne tik plyšelių, bet jau labai didelių plyšių, – tačiau nelemtoji kairiųjų vyriausybė jų išpėjimais nepatikėjusi ir nė piršto nepajudindusi perversmui sukludyti.

O kad perversmą galėtų paruošti ir sėkmingai praveisti maža ir nereikšminga tautininkų politinė grupelė, arba "nusi-girtuokliavusių kari-ninkų" saujelė, -- tai anuomet netikėję nei kairieji, nei dešinieji, kaip ir ligi šiandien dar negali "patikėti".

Ir dabar po 40 metų aiškiai matyti, kaip bloga yra žmogui netikėjimas.

Perversmas vis dėlto įvyko ir pavyko. Dešimtmečiai ėjo ir nuėjo. Ir mums liko vis iš naujo vėtyti jo tikslus ir aplinkybes. Rašyti, perrašinėti ir taisyti istoriją. Įrodinėti, kaip mes visi ir savaip didingai siekėm lietuvių tautai gerą. Perversmo nenorėjome, jam nepritarėm ir smerkėm. Jame beveik niekas nedalyvavom. Buvom susirūpinę ir pasiryžę kovoti už demokratiją. Nors kai atėjo pats lemtingiausias tam laikas ir pareiga, – nekojome, deja, ir nė vieno kraujo lašo nepraliejome.

Bet kai mus, kairiuosius demokratų, galutinai išmetė iš valdžios sėdynių, kai mus, dešiniuosius demokratų, mūsų niekšiški ir šventas priesaikas sulaužę

sąjungininkai taip pat išmetė iš valstybės pyrago kepyklos, ir kai pamatė, kad dabar tautai pasidarė be galo blogai ir jai iš visur gresia nauji pavojai, – tai tada pradėjome kovoti ir liejom kraują. Ne visuomet raudoną, bet dažniausiai geresnį, – mėlyną ar juodą, rašalines spalvas.

Ir kiek po to būta nutikimų, kiek sukilimų ir naujų pučių! Ruošė liuos socialdemokratai ir liaudininkai, ruošė krikščionys demokratai ir voldemarininkai, truputį išgėrę, visai blaivūs karininkai, kairieji, dešinieji ir viduriniai. Ruošė dargi pinigų karvių augintojai ūkininkai Suvalkijoje, į kurių "streiko" vadovavimą galų galė šiaudien gražiai pretenduoja net nuoširdžiausi "demokratijos ir darbo valstiečių draugai" komunistai...

Mūsų nepriklausomybės istorijos vertinimo ir perversmo chaosas it vėžys tolydžio didėja. Gruodžio perversmą bedailinant iš visų pusių, jo keliais pergrąžintais šalininkais gal

bepaliks tik atkakliausi A. Merklio Smetonos monografijos skaitytojai, jeigu dar iš visos kada laiko tokią storą knygą ligi galo perskaičyti.

Ir nepatikėsit, kokių kartais keistų reakcijų sukelia tie dažnėjantys perversmo smerkimai ir jo šventapetriški išsigynimai. Vienas jaunas lietuvis studentas, nepatingis protarpiais pasekti lietuvių visuomenines nuotaikas ir spaudą, neseniai man šitaip pareiškė: ...

– Nesuprantu, ko tie jūsų seniai politikai vis dar stena ir stena dėl gruodžio perversmo. Jie mane jau padarė to perversmo šalininku. Jeigu visi taip prieš, tai aš būsiu už. Aš iš principo už protestą ir už bet kokius perversmus. Ak, jei tada būčiau gyvenęs Lietuvoje, su didžiausiu malonumu būčiau ėjęs verstti aną valdžią. O paskui būčiau vėl protestavęs ir ėjęs verstti naują valdžią. Kiekviena valdžia laisvam žmogui yra bloga. Visuomet reikia (Nukelta į 5 psl.)

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(11)

-- O ko pats lakstai liežuvių laguodamas paskui tą mergą? -- atkirto Mantas. -- Tik ir tau ne kaip sekasi: ko gera, būtum peiliu gavęs į pašonę. Tos mergos bendrams, matyt, žmogaus gyvybę nė pašvilpt.

-- Tu jos daugiau nebematė? -- Šventaragis paklausė Šilnį. -- Ne, jis grįžo iš medžioklės, kaip nusivareš nuo kojų šuo, bet jokių jos pėdsakų nebeužuodė, -- atsakė Mantas už jį.

-- Būčiau tėvui Perkūnui gaidį paaukojęs, jei tas bernas būtų tau buože ėdmenis išmales: dabar sėdėtum apmaturiuotas ir nekvaksetum, -- Šilnis pažintrėjo į savo draugą iš padilbų.

-- Vyrai, nesivaidykite, -- taikiai pasakė Šventaragis. -- Kas čia tokio, jei graži merga krito Šilniui akin? Galop ir tu, Mantai, tik per jos gražumėlį vos savo šonkaulių nepalydėjai: juk bet kokios griovos nebūtum užkabinęs. Bet pakalbėkime rimtai. Ta smarkuolė Mėta ketino mums keršyti. Labai gerai padarė Šilnis, kad ją surado: dabar mes maždaug žinome, kas jos bendrai ir kiek jų, nors, tikriausia, jie ten toli gražu buvo ne visi.

-- Ar ten tikrai buvo Rudabardis? -- paklausė Mantas. -- Kas žino? Galvos guldėti negali.

-- Ko gera, per Šilnį mes susigiminiuosime su garsiuoju plėšikų vadu, -- pasakė Mantas, dėdamasis labai susirūpinęs.

Šilnis griebė po ranka pasipainiojusį sausą, aštriomis šaknimis pasiūšausį kelmukštį ir tikriausiai būtų sviedęs jį į Mantą, jei jo nebūtų sulaikęs Šventaragis.

-- Vyrai, nebūkite kabeikos! -- jis šunktelėjo popykčiai. -- O tu, Mantai, nesuosk, matai, kad Šilnis juokiu nemėgsta. -- Paskum jis vėl kalbėjo ramiai: -- Mes esame keturi, prieš didelę ginkluotą gaują mes neatsispirsime, o skūstis tėvui, kunigui Sugintui, aš nenoriu, nes, sužinojęs tiesą, jis greičiausia mūsų nepagirtų, galop mes nežinome nei kur, nei kada jie mus užpuls ir dar kažin ar aplamai užpuls. Gal Mėta bus visų reikala pamiršusi...

-- Ne, jie nepamirš tavo įžeidimo: juk tu ją apjuokinai visų akys, viešpatie, -- pertraukė jį Mantas. -- O galop jei ji pamiršų, tai aš jos nepamiršiu.

-- Pirma pasveik, o paskum galvok apie kerštą, -- tarė Šaltai Šventaragis. -- Ir atsimink, nuo ko viskas prasidėjo. Aš žinau, kad tą dainelę tu padainavai juokais, bet iš kur tu žinai, kad tavo juokas -- tikras -- bus įžeidus? Būtum tylėjęs, nieko nebūtų ir buvę. Aš

tave užstoja ir, jei reikės, vėl užstosiu, bet nemanų, kad tu čia vienas teisus, o visi kiti kalti. Mes padarysime štai kaip: grįždami namo mes nuo kunigo Suginto vilkstinės nesiskirsime, nes Mėta su savo bendrais gali mus tykoti kur pakeliui. Be to, ir tu Mantai, savo žodžio dabar išlaikyti negali ir tam bernui vambros neišmaišysi, ne, greičiausia, ir tave patį mums teks gabenti namo neštuvais.

-- Kaip gi, mes jį apkamšysime samanėlėmis, kad šonkauliai negirgždėtų, o kunigienė Eglė jį girdys kvapusių žolelių viraliuku, -- kalbėjo Šilnis Šventaragiui, lyg Manto ten visai nebūtų buvę. -- O būtų ne pro šalį, kad ir jis pats nukrapaliuotų iki žolininko Kuvos sodybėlės ir paprašytų žolelių keliolai: kunigienė Eglė gali pritrūkti...

Eilutis nusikvatojo atsiverstinai, Mantas gniaužė kumščius, dairdamasis pagaliai, bet Šilnis pabėgo juokdamasis.

Tuo tarpu prie laužo ėmė rinktis daugiau jaunimo: riklių vaikai ir Sugintačiai. Čia šeiminkavom Mėra. Ji piaustė šernienos gabalus, smaigstė juos iešmais ir dalinė savo svečiams. Jos broliai, Dovylos ir Beržas, nešė ašočiais saldienę iš maisto palapinės ir plis-tė į puodus. Merginos užpuolė švitį ką nors padainuoti. Žodžiu, prasidėjo jaunimo pasilinksminimas prie laužo.

Prie kito ugniakuro rinkosi vyrai, grįžę iš Dievotos. Moterys juos pasitiko smalsiais žvilgsniais, bet kalbėti jie nebuvo linkę. Rikliai susėdo aplink laužą tylūs ir panirę. Bet gi kunigienė Eglė žinojo, kaip jiems burnas praverti. Ji tuojau liepė tarnams nešti nuo kito laužo jau susmaigstytą ant iešmų šernieną, o vylininką paragino paleisti per rankas visiems Padysnio didžiūnams gerai pažįstamą, sidabru apkaustytą briedžio ragą, į kurį pilstytojas sunkė midų tiesiai iš statinaitės. Paskui jį pridurmas sekė ašotelis su puotojančiu alumi iš kitos statinaitės. Kveplanti, riebi šerniena ir stiprus, senį gėralai bežiūrint padarė tai, ko šeiminkinkė norėjo: svečių burnos atsivėrė, ir visi ėmė kalbėti kartu.

Pareigėlių pilaitės rikis Knysteika, tvirtai suėmęs abiem rankom mėsingą šerno kaulą, kando aštriais dantimis didelius kėsnis ir kramtė užsimerkdamas su dideliu pasimagėjimu, nepraleisdamas progos išlenkti midaus ragą ar alaus ašotelį, kai atleidavo jo eilė. Jo lietas, prakaulus veidas bemaž iki ausų buvo taukuotas, o jo porėtėje, apyžiliėje barzdoje įstrigę riebalai lašai.

-- Tai bent valgis, tai bent užgėrimas! -- negalėjo atsiskontėti Knysteika, išlenkęs midaus ragą ir brūkštelėdamas atvirkščiai ranka per barzdą. -- O ką mes gavome pas Dievelį? Gaidžio kulšelę ir vėjų išpūkštyto raugaliuko, kuris gal kada ir rūgo šalia midaus statinaitės.

-- Užtat Mindaugas ir negėrė to skystalo, -- nusijuokė šalia sėdįs Derveliskis rikis Jokla, nedidelis, apvalus vyras, irgi mėgstas gerai pavalgyti ir išgerti.

-- Mindaugas nė tos gaidžio kulšelės nesuvalgė, -- juokėsi Knysteika. -- Ir kam jam čia terliotis su tais niekais, jei jis savo pilyje turi geresnės ėdros pasmailižauti? Kas gi nežino, kad savo

rūsiuose jis turi atbrozdintų avies kašliuose vynų nuo Juodyjų Jūrų ir prisūdytų pilnas gėlas meškų letenų ir briedžių nugarėlių?

-- Užtat bežlembamas tas meškų letenas jis ir tokius aštrius ir kabius nagus užsilaugino, kad kiekvienam grabsto už pakinkilų, -- kaip kirviu atkapojo rūstaus veido, paniūręs Vaidvalakio valdovas Kantas, priklausęs prie turtingiausių ir įtakingiausių Padysnio šalies riklių, neslepiančių savo neapykantos Mindaugui ir pasiryžusių jam visai priešintis. -- Kodėl ir kam visos tos jo peršamos naujovės? -- jis tęsė toliau. -- O gi tam, kad tas gobšius galėtų papildyti savo aruodus svetimu geru ir dar labiau išpamptų savo galybėje. Kiekviena pušis savo šilui ošiai -- pamėgdžiodamas Mindaugą, Kantas pakartojo jo žodžius. -- Atseit, ir jūs, visi Lietuvos kunigai ir rikiai, oškite jam sutartinę, o jis vienas medžios po šilą! Anot jo, dėk grūdą prie grūdo, pripilsi aruodą, gerai, o kas iš jo sėms? Kas gi, jei ne Kernavės viešpats? Kam patinka, teraišioja jam autu apyvarus, bet aš nesuvergus, o laisvas rikis, ir aš noriu medžioti po šilą, ir aš neplisiu į tokį aruodą, iš kurio man neleista semtis.

Išliejęs savo tužmą ant Mindaugo, Kantas kreipėsi į Sugintą: -- Tu Padysnio šalies valdovas, tu mūsų kunigas, ar tu leisi tam atsisibastėliui mindžioti mūsų teises ir laisves? Mes iš savo tėvų tėvų paveldėjome savo tėvonijas ir ar leisimės dabar apiplėšiami ir pažeminami? Tu tylėjai pas Dievelį, bet dabar nebegali tylėti: tu turi tarti savo žodį, kuris nuaidėtų per Padysnio šalį, kaip liepsna, uždeganti viksvynus. Teisybė turi būti!

Kantas nutilo ir peržvelgė visus riklius, laukdamas jų pritrimo, bet jie visi tylėjo, subėdę akis į laužą, ir iš jų veidų negalėjai spręsti, kokią įspūdį jiems padarė kalbėtojo kurstymai. Pagaliau visi laukė Suginto žodžio.

Sugintas suprato, kad savo žodį turi tarti, bet koks tas žodis turėtų būti, jis pats dar aiškiai nenuvokė, tik gerai žinojo, kad ant jo pečių gulė didelė atsakomybė ir kad nuo jo žodžio pareis jo paties, jo šeimios, Padysnio šalies, o gal dalinai ir visos Lietuvos likimas.

Visi pažinojo Kantą ne tik kaip drąsų ir atkaklų vyrą, bet ir kaip amžiną, irzlą priešiną. Nė su vienu savo kaimynu jis geruoju nesugyveno. Sugintas kartais pagalvodavo, kad Kantas tyčia ieško erzelynių: ne iš reikalo, o iš pomėgio. Vaidvalakio rikis mėgdavo kartoti, kad "teisybė turi būti", bet jam būdavo teisinga tik tai, kas naudinga jam pačiam. Kadangi niekas jo nemėgo ir nė vienas rikis jam nepritarė, tai Sugintui nebuvo sunku su juo susitvarkyti. Kantas galėdavo siaurėti savo Vaidvalakiuose kiek įmanydamas, bet tie siaurėjimai visai šaliai žalos nedarė, jei bent tik žmonėms sudarydavo progą liežuviams pamalti.

Bet šįkart Sugintas rimtai susirūpino. Išsimušęs iš pusiausvyros, Kantas galėjo daug eibių pridaryti ir net broliūdišką vidaus karą sukelti.

(Bus daugiau)

PERVERSMO

DYGLYS...

(Atkelta iš 4 psl.)

protestuot ypač prieš senųjų valdžią. E, neturėjęt jūs gerų vyrų anais laikais, kaip mes dabar Berkeley ar UCLA "kempuose"...

- Tai tik parodo, kad mielas vistik dar nepažįsti Lietuvos istorijos, - švelniai atsakiau, nors ir sunkiai ižeistas, jaunajam kolegai. - Turėjom ir mes neblogesnių. Buvau tada dar gimnazistas, bet ir mes jau protestavom. Vieniėjom prieš kairiųjų, kiti prieš dešiniųjų valdžias. Ir aš eidavau... Tik mus greičiau areštuodavo ir karais brutali policija dar į klyną įkirsdavo. Kiekvienas realiai nukentėjęs, mat, paskui geriau jaučiasi. Herojus, kankinys... Neklysk, nebūtum buvęs Lietuvoje toks vienas, jeigu tada jau būtų gimęs. Mačiau, kaip šimtai moksleivių ir studentų tada protestavo ir demonstravo prieš kairiųjų valdžią. Ypač smarkūs buvo ateitininkai, perversmą labai rėmę ir vienas kitas aktyviai dalyvavę, bent liežuviu. O po metų arkelių vėl protestavo ir spietėsi kovai prieš perversmo pastatytą valdžią. Ir turėdavo dar įdomesnių "Sit-In", negu jūs, - katakombose!...

Ne vienas, kuris smarkiausiai vertė seną valdžią, paskui gavo pasėdėti naujosios kalėjimuose. Kiekviena revoliucija, kaip žinai, it kiaušėda savo vaikus. Tie, kurie pastatė priešaky Smetoną, vėliau protestavo, kad jis iš naujosios "tautinės vienybės" valdžios išmetė Krupavičiaus partiją. Daugelis nirs prieš Volde marą ir jo geležinius vilkus. Kai kurie vėl karštai stojo už Voldemarą, kam jį Smetona netrukus išbruko iš valdžios, o vėliau areštavo ir net iš Lietuvos ištrėmė...

Man patinka, brangus kolega, tavo protesto dvasia ir teisingo žmogaus temperamentas. Bet Lietuvoje tuo nieko nebūtum nustebinęs. Todėl be pagrindo skleidai tokią prastą nuomonę apie savo tėvų ir protėvių tautą. Esi pirmas ir gal vienintelis iš Amerikos lietuvių studentų, kuris tokius kilnius jausmus man pareiškėi. O Lietuvoj tokių herojų visuomet buvo šimtai, jeigu ne tūkstančiai. Tą gerą charakterį mes paveldėjom, turbūt, jau nuo Sanskrito laikų...

Mln. B.K. Balutis lanko tremtinių stovyklą Spakenberge, Vokietijoje.

V. Augustino nuotrauka

BRONIUS K. BALUTIS

Jo 60 metų veiklos uždangai nusileidus

Broniaus K. Balučio žvaigždė skaisčiai žėrėjus ištisus 60 metų, užgeso Londone, Anglijoje, gruodžio 29 d.

Gimęs Seirijų miestelyje, Dzūkijoje, gruodžio 29 d. 1979 metais ir 1904 metais baigęs maitininkų mokyklą Pskove, Balutis 1905 m. vasario mėnesį atvyko į Ameriką.

Trumpai gyvenęs prie savo dėdės kun. Židana vičiaus Amsterdame, N. Y. 1906 metais dalyvavęs Pahaladelphijoje įvykusiame Amerikos lietuvių seime, tais pat metais persikėlė į Chicago kaimynystėje esanti Valparaiso universitetą, kur eilę metų ankstyvesnieji lietuviai naudojo mokslu.

Chicagoje, Susivienijimo lietuvių Amerikoje seime 1906 metais kaip studentas jis buvo pakviestas pasakyti kalbą,

K.S. KARPIUS

o 1907 metais Clevelande įvykusiame SLA seime buvo išrinktas seimo antru sekretorium ir SLA Literatūros Komisijos pirmininku.

Tautinei srovei labai reikėjo sumanių kovotojų -- Balutis išgarsėjo kaip vienas stipriausių, rimčiausių toje srityje, ypač kai 1912 metais tapo Antano Olio tėvo Chicagoje leidžiamo laikraščio "Lietuva" redaktorium.

Balutis greitai pasidarė tautinės srovės itakingu vadu, greta keleto vyresnių.

Redagavęs Lietuvą iki 1919 metų, jis pačios tautinės srovės buvo rastas tinkamiausiu nepriklausomos Lietuvos tarnybai, kurią dabar miršis nutraukė.

Nors kaip teisininkas

jis buvo labai tikęs pareigoms Washington, steigiant Washington, nors ir neoficialią, bet pusiau diplomatinę Lietuvos reikalams įstaigą, Balutis apsisprendė laikytis "Lietuvos" redagavimo darbe, atsisakydamas Washington užimti pareigas.

Tačiau kai 1919 metais gegužės 8-10 d.d. tautinė srovė sušaukė Chicagoje savo seimą, kurį katalikai ir socialistai boikotavo, šis seimas nutaręs padovanoti Lietuvai Laisvės Varpą (kurio garsą Kaune Karo Muziejaus sodelyje daugybė yra girdėję, ir žino, kad jame įrašo "O skambink per amžius..." žodžiai yra Balučio), kitą nutarimą padarė išrinkdami Balutį tautininkų atstovu į Versalio Taikos Konferenciją, Balutis sutiko apieisti redaktoriaus

Mln. B.K. Balutis su pirmaisiais į Angliją atvykusiais iš Vokietijos lietuvių tremtiniais. Pirmiausia į Angliją buvo įsileistos taip vadinamos "Baltiko Gulbės", tai lietuvių, latvių ir estų atvykusios tarnauti ligoninėse. Lietuvių atvyko apie 700 ir jos laikinai buvo išskirstytos į keliolika stovyklų. Jas visas mln. Balutis aplankė.

vietą. Šalia Balučio, tautininkai išrinko ir antrą atstovą, Tomą Naruševičių-Norų, prieš trejetą metų atvykusį su Rusijos inžinierių misija, kuris tuoju perėjo dirbti Lietuvos naudai. Katalikų srovė išrinko savo atstovais į Versalį kunigus Dabužį ir Žilių.

Nuo čia Balučio tolimesni žygiai Lietuvos valstybės tarnyboje kiekvienam žinomi.

Balutį matome Amerikoje, 1928 metais kaip Lietuvos ministrą Washington. 1929 metais Chicagoje Vasario 16-tos minėjime jis buvo pagerbtas visuomenės, ir savo profesijos draugų lietuvių advokatų draugijos, kuri padarė jį savo garbės nariu.

Clevelande turėjom garbę Balutį pasikviesti kaip Lietuvos ministrą

Dr. Jono Basanavičiaus paminko pastatymo iškilimams Lietuvių kultūriname darželyje 1933 metų birželio 11 d.

1933 metų liepos 16 d. Chicagoje Šimtmečio Progreso Parodoje Balutis buvo oficialiai pagerbtas parodos valdovybės, kai tą sekmadienį suvažioavo dešimtys tūkstančių lietuvių iš viso krašto Lietuvių Dienos programos pamatyti -- ir tą pavakarę sulaukė skaudžią žinią -- kad prieš dieną išskridę lakūnai Darius ir Girėnas, nepasiekę Lietuvos, žuvo.

1933 metų pabaigoje Balutis grįžo į Kauną, ir nuo 1934 metų buvo Lietuvos įgal. ministru Londone.

Amžinos ramybės darbingam lietuviui, kuriam likimas leido ilgus - ilgus metus savo tautai garbingai tarnauti.

Mln. Bronius K. Balutis Holland Parke 1956 metais.

J. Norkaičio nuotrauka

Mln. B.K. Balutis 1947 m. birželio 6d. tarė žodį atvykusiems lietuviams į Market Drayton stovyklą Anglijoje. B. Lišauskos nuotrauka

Iš lietuvių artistų-dainininkų apsilankymo Lietuvos pasiuntinybėje Londone. Izabelė Moteikaitienė ir mln. B. K. Balutis.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo
lakštus nuo išdavimo datos
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po
\$1,000.00)

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už
indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VASARIO 16 MINĖJIMAS BRIDGEPORTE

Bridgeporto lietuviai bando praversti U.S. Kongrese rezoliuciją ryšy su 50 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktimi, ir Bridgeporte atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo šventę 16 vasario.

PENSININKŲ KAMPELIS

SOCIALINĖ GLOBA IR PENSIJOS

Praeitą kartą minėjome, kad nauju socialinės globos įstatymu pakilo pensijos 13 nuoš. Tebedirbantiems tai reiškia, kad pagal 350 dol. mėnesinį uždarbį pensijos priklausytų (sulaukus 65 m. amžiaus) 140.40 dol. arba 210.60 dol. kartu su žmona (ir jai sulaukus pensijos amžiaus). (Buvo 134.20 arba 186.30 dol.).

Maksimalinė pensija (uždirbančiam ne mažiau 6,600 dol. į metus) siekia 189.90 vienam asmeniui, o 284.90 dol. vedusiai porai. Tokį uždarbį gauną moka ne ką didesnį mokestį pensijų fondui, kai tuo tarpu būsimoji pensija gerokai pakyla.

6,600 dol. į metus uždirbą 1968 m. mokės tą patį mokestį, kurį mokėjo ir 1967 m., gi 1969 ir 1970 m. tikrumoje bus mokama 6.60 dol. mažiau. Mokesčiai pensijų fondui, be abejo, įvairuos laikui bėgant, tačiau reikia atsiminti, jog tie mokesčiai apima ir sveikatos aprūpinimą (medicare) senatvėje.

Didesni mokesčiai palies tik uždirbančius daugiau nei 6,600 dol. Be abejo, kad ir jų pensijos bus atitinkamai didesnės.

Pavyzdžiui, uždirbęs 7,800 dol. 50 metų amžiaus turis vyras po 15 metų gaus pensijos 188.80 dol., o kartu su žmona 283.30 dol. į mėnesį.

Kongresmanas Donald Irving pažadėjo praversti rezoliuciją JAV Kongrese 16 vasario paminint Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo sukaktį. Rezoliucija lies Lietuvos nepriklausomybės atgavimą, Sovietų pavergimą ir viltį ateityje. Galutinis tekstas bus suformuluotas po bendrų pasitarimų su kitais kongresmanais. Tą rezoliuciją D. Irving pristatys Bridgeporto apylinkių lietuviams 16 vasario minėjime, kuriame ir jis rengiasi dalyvauti.

Šalia kon. D. Irving pagrindinis kalbėtojas bus A. Milukas. Jis nušvies, daugiausia amerikiečių visuomenei, savo pergyvenimus Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje. A. Milukas, gimęs Amerikoje, grįžęs su tėvais į Lietuvą, pergyveno ten visus vargus ir atsiduria Sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Jis puikiai pažįsta Sovietų Sąjungą ir todėl galės nupasakoti padėti kaip lietuvis ir amerikietis.

Kalbos bus papildytos menine dalimi, kuri prasidės tautiniais šokiais ir dainomis. Šią dalį išpildys Waterburio šokėjų grupė. Tautinius šokius papildys proza I. Ivaškienė ir A. Rygelienė.

Minėjimas prasidės 11 val. pamaldomis, dalyvaujant organizacijų vėliavoms. Mišias atnaušaus klebonas kun. P. Pranskus. Šias šv. Mišias papildys visa bažnyčia lietuviškomis giesmėmis vadovaujant vargonininkui A. Stanišauskui. Po kiekvienų mišių, pradedant 7 val., moterys pasipuosę tautiniais rūbais rinks aukas prie bažnyčios Lietuvos bylos reikalams. Ši rink-

liava baigsis po 12.15 Mišių.

Parapijos salėje minėjimas prasidės 3 val. p. p. Minėjimą atidarys garbės pirmininkas kun. P. Prancus ir perduos pirmininkui, kuris pristatys svečius. Pakvies ti svečiai: Donald Irving -- U.S. kongresmanas, Walter Curtis -- Bridgeporto vyskupas, Hugh Curra -- Bridgeporto burmistras, valstijos ir miesto atstovai.

Minėjimui rengti yra sudarytas komitetas, kurio garbės pirmininku yra kelbonas P. Prancus, pirmininku A. Mitkus, vicepirmininkai V. Barius ir J. Rygelis, nariai J. Butkus, A. Klimaitis, F. Mockaitis, A. Sapiega ir A. Stanišauskas.

Komiteto pirmininkas A. Mitkus kreipėsi į Bridgeporto vyskupą W. Curtis ir miesto burmistą H. Curra dėl Lietuvos nepriklausomybės minėjimo. Vyskupas buvo paprašytas 16 vasario ar sekantį sekmadienį paskelbti maldos dieną visoje vyskupijoje. Burmistui buvo pasiūlyta paskelbti 16 vasario Lietuvos Nepriklausomybės dieną visame Bridgeporte su atitinkamomis iškilėmis.

Komitetas informuos visuomenę per vietinę spaudą ir radiją.

(J.R.)

SPAUDOS REFORMA LIETUVOJE

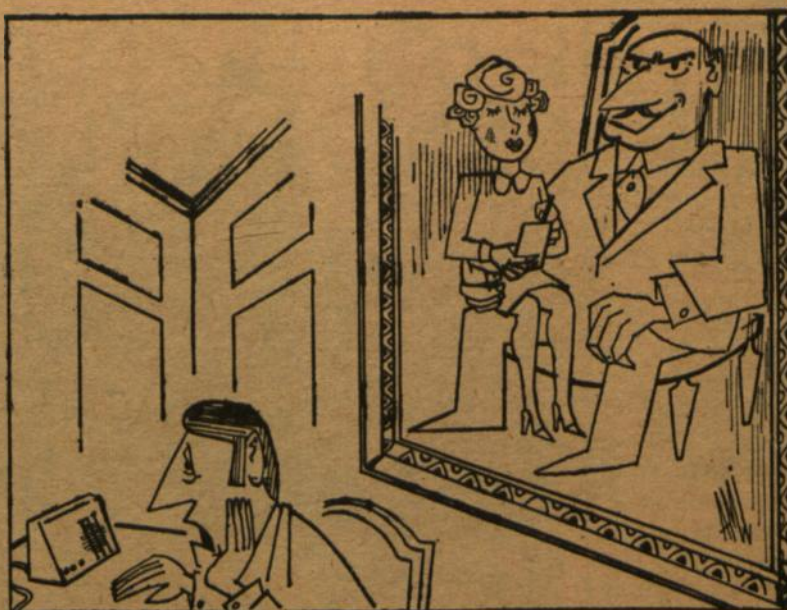
Šių metų antrajame Vilnių leidžiamo LITERATŪROS IR MENO savaitraščio numeryje parašyta, kad "Vietoj iki šiol respublikoje veikusios laikraščių ir žurnalų leidimo grupės neseniai įsikūrė PERIODIKOS susivienijimas". Pažymėta, kad toks persitvarkymas esąs "pirmas šalyje", o tai reiškia, kad tuo tarpu taip persitvarkyta tik Lietuvoje. Ligšiol, nuo pat rusų okupacijos pradžios, Lietuvoje laikraščius ir žurnalus leido "Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto laikraščių ir žurnalų leidykla". Dabar "Periodika" esanti perėmusi iš viso 67 leidinių: respublikinio masto laikraščius bei žurnalus, miestų laikraščius ir 44 rajonų laikraštėlius.

Iš "Periodikos" direktoriaus pareiškimų sprendina, kad pakeistas ne tik leidyklos vardas, bet ir kai kurie jo pagrindai. "Periodika" būsianti savarankiškesnė ir veiksianti "ūkiškai" pagrindais, tai yra, panašiai, kaip kitur veikia privatinės leidyklos.

— Jeigu anksčiau gaudavome paramą iš valstybės, tai dabar reiks verstis savomis lėšomis, — pabrėžia direktorius. "Savomis lėšomis" — tai pajamomis beveik vien iš prenumeratos. Skelbimų pajamos nereikšmingos, kadangi skelbimų laikraščiuose tenai kaip ir nėra.

Apie savarankiškumą direktorius, žinoma, kalba tik finansinio, administracinio bei techninio tvarkymosi srityse. Minties savarankiškumui reikšties sąlygos dėl to persitvarkymo, bent tuo tarpu, nepasikeis, nes spaudą prižiūrinti kompartijos akis lieka nepalies ta. Nors ilgainiui, nebūda-

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

BESIMOKANČIŲ SKAIČIUS DIDELIS TIK POPIERIUJE

Okupantų statistika ir propaganda Lietuvoje atvangos įtikinėja, kad vargu ar yra kur pasaulį toks didelis besimo-

ma taip trumpai ant finansinio pavardžio prižiūrta, leidykla galėtų užsimanyti daugiau savarankiškumo ir redaktorių pasirinkime, ir tuo būdu galėtų plačiau atverti duris savarankiškoms mintims pasirodyti laikraščiuose.

Bet reikia nepamiršti, kad svarbiausias dalininkas kalbamajame "susivienijime" vistiek yra komunistų partija, turinti savo rankose didžiausią spaustuve. "Periodikai" jau ir perėmus laikraščių leidimą, laikraščiuose tebežymima, kad juos "spausdina LKP CK laikraščių ir žurnalų leidyklos spaustuve Vilniuje". Atseit, partijos leidykla tik įėjo į bendrovę, bet nesusilikvidavo, ir savo spaustuves naujai bendrovei neatidavė, nepardavė, o pardavė tik savo patarnavimą.

Vis dėlto, Kosyginio reformos pritaikymas kaip tik laikraščių leidyboje, ir kaip tik Lietuvoje pirmia, negu kur kitur, — dėmesio vertas reiškinys. (ELTA)

HELP WANTED MALE

MECHANICAL ENGINEERS

White Truck Div., White Motor Corp. a Cleveland manufacturer of heavy duty trucks, has immediate openings for graduate mechanical engineers with 2 to 5 years experience preferably in automotive industry. Unlimited advancement opportunities. Expensive company paid benefits. Excellent starting salaries.

Send detailed resume to:
MR. M. MORRIS
P.O. BOX 4747
CLEVELAND, OHIO 44101
Or call: (216) 431-2000 ext. 615
WHITE TRUCK DIV.
WHITE MOTOR CORP.
An Equal Opportunity Employer
(10-12)

kančių nuosimtis, kaip dabar Lietuvoje. Esą, kas penktas ar net kone kas ketvirtas gyvas žmogus vienu ar kitu būdu lankąs mokyklą, — jei ne dieną, tai vakarinę, arba studijuojąs ką nors neaki vaizdinio (susirašinėjimo) būdu.

Galima pamanyti, kad po beveik trijų dešimtmečių tokio gausaus mokymosi, dabar jau beveik visi Lietuvoje turėtų būti gerai išsimokslinę ar bent vidutiniškai prasiimokslinę. Bet, jeigu net ir tikri, tie statistikos skaičiai terodo, kiek mokyklose esą vienaip ar kitaip išsiregistravusių. Skaičiuose visi vienetai lygūs, ir iš už jų nematyt, kiek iš tos besimokančiųjų daugybės yra ne tik įrašyti, o ir išties mokosi. Dar mažiau iš skaičių įmanoma pamatyti, kaip jie mokosi.

Tą skaičių užstojamą užkulisį kiek praskleidė vienas Vilniaus vakarinės (sausio) mokyklos mokytojas. Sako:

— Dabar visi žinome, kad į vakarines ateina apie 80 proc. nuobirų iš visuotinio mokymo mokyklų, dažnai apsiginklavusių ne vadovėliais, o tranzistoriais, futbolo

rungtynes labiau vertinančių, negu pačias svarbiausias pamokas. Bet o, dažnai ateina ne savo noru, o tėvų, mokytojų ir visuomeninių organizacijų raginami. Atėjęs prakiurkso, pasišalpo — rašyk jam "3"!

— Aukštesnėse klasėse padėtis kiek pagerėja, tačiau mūsų mokinių žinių kreivė ne kyla, o kasmet krinta.

(Mokytojai dažniausia turi rašyti patenkinamus pažymius ir nesimokantiems neva mokiniams, kadangi tebeveikia dėsnis, anot kurio, jei klasėje daug blogų pažymių, tai kalti ne mokiniai, o mokytojas — nesugeba išmokyti. Išdykėliai ir tinginiai tą žino, todėl ir gali, vietoj pasistengę, aktyviai šaipyti mokytoją į akis.)

Kitas korespondentas, iš Švenčionių, irgi pateikia ryškių pataisų pro pagandinę statistikos piešiamam paveikslui. Rašo apie mokytojus neakivaizdininkus, tai yra, apie tuos, kurie susirašinėjimo būdu "lanko" pedagoginį institutą ir, žinoma, yra įskaityti aukštosios mokyklos studijuojančių statistikoje.

(ELTA)

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiai reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

foto
V. MAŽELIS
Tel. HY 7-4677

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

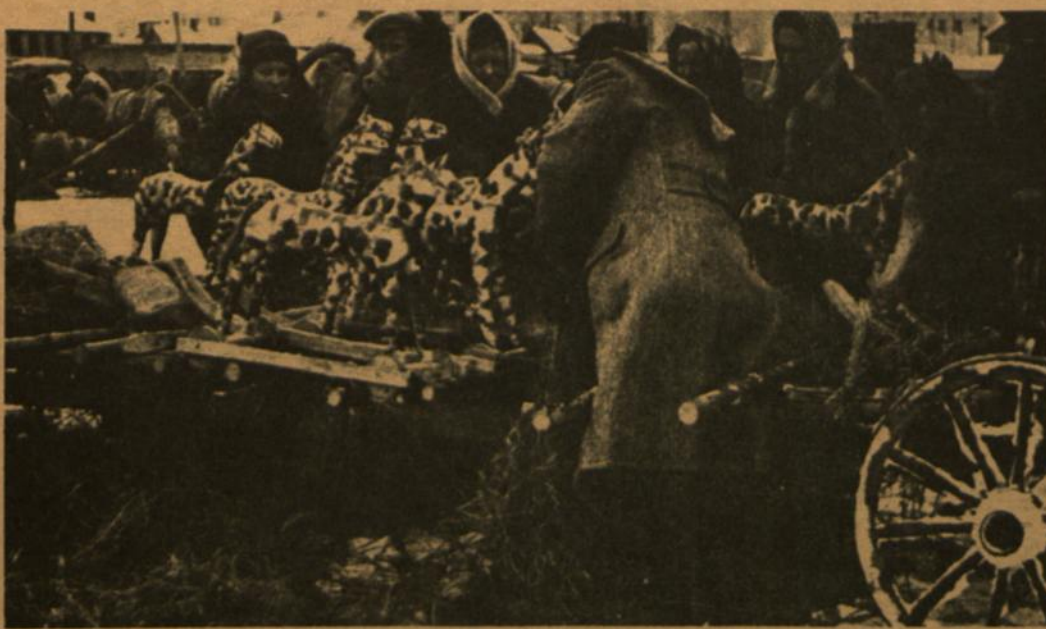
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Bendradarbių pagerbimo pietūs, Lietuvių Salės b-vės ir klubo valdybų suruošti sausio 21, buvo būdingi savo intencija, reikšmingi savo bendradarbiavimo dvasia.

Kaip žinome, Lietuvių Salės b-vė ir Klubas Clevelande įsisteigė prieš 56 metus mūsų senosios kartos veikėjų pastangomis. Savo dabartinį vietovę tai daug kam jau nebepatraukli organizacija, bet ji yra viena iš tų, kuri turi gražią tikslą ir tvirtą ekonominį pagrindą. Apie savus namus planuojant daugelyje vietovių, nereiktų užmiršti ir tų, kurie veikia, daro pažangą, investuoja savo turimą kapitalą tam, kad ne tik tuos namus pagerinus, bet sudarius pagrindą naujiems, geresniems pastatyti. Juk daugiausia Lietuvių Klubu kapitalu yra įsigytas Lithuanian Village pastatas, davęs naują paspartį ir viltį tinkamesnei lietuvių pastogei Clevelande.

Savųjų namų išlaikymas, jo kapitalo ugdymas, reikalauja darbo rankų, daugelio bendradarbiavimo ir sutartinės veiklos. Šioji dvasia ir pasireiškė minėtų pietų metu, kada reikalų vedėjas Z. Dučmanas buvo savo bendradarbių apdovano-

Taip atrodo Kaziuko mugė Vilniuje... Kokia bus Kaziuko mugė Clevelande, matysime kovo 24 d. Bet sakoma, kad ji bus įspūdinga, joį bus visokių staigmenų ir gražių dalykėlių, kuriuos kiekvienas galės įsigyti už prieinamą kainą ir tuo padės mūsų skautams dalyvauti jubiliejinėje stovykloje.

notas laikrodžiu, visi tie bendradarbiai pristatyti daugelio svečių akivaizdoje.

Pietų iškilmes prasidėjo šv. Jurgio parapijos vikaro kun. K. Žemaičio malda, Lietuvių Salės ir Klubo valdybų pirm. J. Malskio žodžiu ir tolimesniu Z. Dučmano vadovavimu svečių pristatymo ir sveikinimo kalbų programai.

Susispietę čia veik visi senosios kartos veikėjai ir dabartiniai lietuvių ekonomų bei kultūrinių organizacijų atstovai. Taigi, savieji pagerbti daugelio svečių tarpe.

Tai popietei ruoštis gal ir įdėta darbo, bet ji tikrai buvo prasminga ir pateisinama organizacijos darbuo-

tojų gražaus sugyvenimo ir bendradarbiavimo dvasiai išreikšti.

• Andre Watts, sensacinų aukštumų pasiekęs JAV pianistas, koncertuos Clevelande vasario 2 d., 8:30 val. vak. Music Hall salėje. Programoje Hayden, Beethoven, Chopin, Mozart, Debussy ir Liszto kūriniai.

A. Watts jau yra koncertavęs daugelyje valstybių, pasirodęs televizijoje ir tuo būdu iškilęs ir pirmieji pianistų eiles.

Bilietus koncertui galima gauti 7816 Euclid Ave. Opera Assoc. kasoje, Burrows ir Higbees krautuvėse.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TEISINGAS R. NIXON'O ŽODIS

Buvęs JAV viceprezidentas R. Nixon'as sausio 18 d. korespondento užklausas, kokią didžiausią klaidą padarė Johnson'o administracija? — atsakė:

"Norėčiau atsakyti į paklausimą dviem dalim. Manau, jog istorija užrašys svarbiausią klaidą užsieny, kaip pasityčiojimą (gullibility) iš JAV valstybių, liečiant taikingą sugyvenimą (detente) su Sovietų Sąjunga. Šio pasityčiojimo išdavoje mes leidome Sovietų Sąjungai, iš tikrųjų (in effect) turėti ekonominį ir diplomatinį pyragą (cake) Europoje ir jį valgyti kariškai Vietname, lygiai taip pat Vid. Rytuose. Aš manau, jog mes dabar pasiekėm skustuvo ašmenų briaunos, kalbant apie kritišką jėgos balansą tarp Sovietų ir JAV valstybių.

Antroji dalis pagrindinės klaidos, liečiančios mūsų politiką su Sovietais, tai prielaida, kad JAV gali sutikti su Sovietų atominės energijos lygybe... Teisybė, kad Sovietai nori laimėti be pasaulinio karo, bet vistiek tai laimėjimas. Mūsų siekis — pasaulio taika. Ir tol, kol tokia situacija yra mūsų politika turi būti įsakmiai vedama taip, kad

Literatūrinė popietė Newark

Sausio 14 dieną, poetė Audronė — Ona Balčiūnienė suruošė savo namuose literatūros popietę. 1967 metai buvo gana būdingi tuo, kad spaudoje ir šiaip minėjimuose buvo atžymėta nemaža mūsų rašytojų sukakčių. Panašiu, tik kuklesniu mastu, Newark, N.J. buvopaminėta ir Kazio Barėno, dabar gyvenančio Londone, Anglijoje, 60 metų amžiaus sukaktis. Tiksliau tariant, tai buvo jo literatūrinės darbuotės apžvalga ir jo indėlis į lietuvišką raštiją.

Rašytojas Pranas Naujokaitis savo gana kruopščiai paruoštoje paskaitoje papasakojo apie Kazi Barėną pažindamas jį, kaip į kultūros veikėją, žurnalistą ir rašytoją. Čia patyrėme, kad Kazys Barėnas yra iniciatyvos ir veiklos žmogus; ką pradeda — nenumeta, o tęsia toliau.

Kaip rašytojas, Barėnas yra išlikęs ištikimas beletristikai. Autorius

giliai įsijaučia į Lietuvos ūkininko buitį. Jo Gervydų kaimo Gulbinų miesto ir Pavandenės bažnytkaimio aprašomi vaizdai yra tokie gyvi ir šviesūs, kad skaitytojai sunku nepabaigus su knyga atsiskirti. Pagrindinio veikėjo bruožas yra šaržas į kurį autorius žiūri su žypsena, Sakysime, jo knygoje "Giedra Vėl Grįžta" stilius tobulas, sakiniuose logiškai pinasi gražūs paveikslai ir žmonių santykiai įdomiai patrauklūs. Arba Karališkojo Dienoj, kur piešiamą miesto bei inteligentijos vaizdai, viskas aprašoma rafinuotiau. Pastebimas rašto sklandumas ir žodžių pasirinkimo įdomumas, kas parodo gerą kalbos mokėjimo naudojimą. Savo novelėse Barėnas neskuba, bet pamažu narpioja intrigas, pagrindinę naudodamas feljtono formą.

Po įdomios Prano Naujokaitio paskaitos, dailiojo žodžio interpretatorė Irena Veblaitienė paskaitė suaktyvininko novelę, pavadintą Baily. Po to, poetė Kotryna Grigaitytė-Graudienė patiekė savo naujus eilėraščius, kurie susirinkusių buvo nuosirdžiai išklausyti. Šeiminkė Audronė — Balčiūnienė taip pat paskaitė savo įdomiai surimuotą naują eilėraščių Pradalgės — apie brolius ir jaunystę. O kadangi kun. Stasys Yla taipgi sulaukė 60 metų, tai ta proga Bronius Balčiūnas paskaitė po tris jo ir tris jaunos Putnamo sesers Jurgitos eilėraščius.

Pažymėtina, kad New Jersey gyveną mūsų rašytojai yra numatę ateityje imtis iniciatyvos ir vėl panašiose aplinkybėse suruošti naujai pasirodžiusių lietuvių rašytojų veikalo aptarimus bei diskusijas.

J. Veblaitis

RETA PROGA

įsigykite papiginta kaina
šias knygas:

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENES atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALES RUTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA

Owen J. C. Norem, B. D. L. L. D.

KAINA \$4.00

Knyga skirta lietuvių tautos kančioms, laimėjimams ir viltims, parašyta buv. JAV pasiuntinio Lietuvai.

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$15.00, bet Dirvos skaitytojai, naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 dol.
už keturias knygas.

— — — — — IŠKIRPTI — — — — —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Timeless Lithuania ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje ir 50 c. pašto išlaidoms.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

CLEVELAND, Ohio

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžingų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

**LIETUVIŠKOS KNYGOS,
PLOKŠTELĖS,
MEDŽIO DROŽINIAI,
AUDINIAI,
GINTARO KAROLIAI
IR KITI IŠDIRBINIAI.**

**Ivairios kitos importuotos
dovanos!**

Visa tai galite įsigyti DIRVOS
krautuvėje,

6907 Superior Ave.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dr. Vaclovas Paprockas** prisiuntė Lietuvos Nepriklausomybės Fondo savo kasmetinę auką šimto dolerių sumoje, tuo apčiuopiamai paremdamas LNF leidžiamą, dr. A. Geručio redaguojamą anglų kalba veikalą apie Lietuvą, kuris pasirodys šiais Lietuvos Laisvės Kovos Metais.

ALT S-gos Elizabetos skyrius aukojo 60 dol., dr. V. Čekas 60, per P. Didelį iš Philadelphia gauta 45 dol., dr. E. Armanienė 20 dol. ir J. Sirusas 15 dol. Viso 300 dol.

LNF valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams ir kviečia visus lietuvių šiais sukaktuviniais metais savo įnašu paremti aukščiausi minėto leidinio pasirodymą. Aukos siųsti šiais adresais: Lithuanian Independent Fund, 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421 arba 84-03 94 Street, Woodhaven, N. R. 11421.

• **Dr. Algirdas Budreckis** baigia versti į anglų kalbą Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidžiamą, dr. A. Geručio redaguojamą veikalą apie Lietuvą. Veikalas parašytas 5 autorių: prof. J. Puzino, prof. J. Jakšto, dr. A. Budreckio, min. S. Lozoraičio ir dr. A. Geručio.

VENEZUELA

• **Venezuelos prezidentas** dr. R. Leoni per kun. A. Perkumą Kalėdų švenčių proga atsiuntė Venezuelos Lietuvių Bendruomenei sveikinimus. Tai pirmas toks atsitikimas.

• **LB Caracaso Apylinkė** suruošė lietuvių vaikučiams gražią Kalėdų Eglutės šventę su atitinkama programa, kurią paruošė mok. Stasys Jankauskas. Geriausiai savo roles atliko: Dainora Jaloveckaitė, Dalytė Šlogeraitė ir Jonas Rozales. Jiems kun. A. Perkumas užprenumeravo vaikų laikraštėlį EGLUTĘ.

• **Venezuelos LB** ruošia iškilmingai paminėti 50 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir 20 metų nuo Venezuelos Lietuvių Bendruomenės įsikūrimo sukaktis. Numatyta kviešti min. S. Lozoraitį, vysk. V. Brizgį, VLIKo pirm. Valiūną ir PLB pirmininką Bachūną. Ta proga yra manoma gauti audiencijas par Respublikos prezidentą ir kardinolą.

NEPAMIRŠKIT REGISTRUOTIS

Neturintieji JAV pilietybės sausio mėnesį turi įteikti paštui savo gyvenamos vietos adresą, užpildant nustatytos formos kortelę, kuri gaunama kiekvienam pašte.

To nepadariusiems numatyta bauda. Todėl ne Amerikos piliečiai, gyveną šiame krašte, nepamirškite registruotis.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

CHICAGOS LIETUVIŠKAJAI VISUOMENEI PRANEŠIMAS

L.S.T. KORPORACIJA NEO-LITHUANIA
Š. M. VASARIO 4 D. CHICAGOJE RENGIA

BRONIAUS KAZIO BALUČIO,

šios Korporacijos Garbės Nario, didžio lietuvių, politiko, visuomenininko ir publicisto, b. Lietuvos Pašuntinio ir Įgalioto Ministerio JAV valstybėms, o pastaruoju metu D. Britanijai, minėjimą-atsisveikinimą.

Minėjimo programa:

2 val. p. p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje gedulingos pamaldos. Laikė pamaldų giedos solistė N. Linkevičiūtė.

3 val. p. p. Jaunimo Namų didž. salėje minėjimo valanda. Apie Velionį B. K. Balutį kalbės redaktorius L. Šimutis, Gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir prof. A. Augustinavičienė; Meninę programą atliks: solistė D. Stankaitė, solistas S. Baras ir aktorė Z. Kevailaitė-Visockienė.

Chicagos lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama šiam B. K. Balučio minėjime dalyvauti. Atskiri pakvietimai nesiuntinėjami.

LST Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

London, Ont. Lietuvių jaunimo sambūrio "Baltija" tautinių šokių grupė su vadovais M. ir D. Činauskais.

CHICAGO

• **Dr. Zenonas Rekašius, dr. Tomas Remeikis ir Mykolas Druga** parašė anglų kalba straipsnius apie Lietuvą, kuriuos LB Centro Valdyba išsiuntinėjo LB Apygardoms ir Apylinkėms panaudoti vietinei amerikiečių spaudai.

• **JAV LB Centro Valdybos** posėdis įvyko sausio 21 Jaunimo Centre. Posėdin atsilankė ir pranešimą padarė Tautinių šokių šventei Rengti Komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas.

NEOLITHUANŲ STOVYKLINIO RAŠINIO KONKURSAS

Kaip anksčiau buvo skelbta ir dabar Korp! Neo-Lithuania primena, paskutinis terminas neolithuanų stovyklinio rašinio konkursui skirtiems rašiniais įteikti yra š. m. kovo 31 d. Konkurse gali dalyvauti korporantai, stovyklavę praejusią vasarą. Rankraštis paruošiamas rašomąja mašinėle, jo apimtis 2-5 puslapiai. Tema leidžiama pasirinkti laisvai, tačiau ji turi liesti Korp! Neo-Lithuania stovyklos programą.

Trys geriausi rašiniai bus premijuojami: I prem. 50 dol., II — 25 dol. ir III — 15 dol.

Konkursiniai rašiniai iki nustatyto termino pasiunčiami Vyr. Valdybos pirmininko Algio Modesto adresu: 6456 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

• **Gen. Konsulas dr. P. Daužvardis** sutiko įteikti į jubiliejinį metų minėjimą garbės komitetą. Minėjimas įvyks Civic operos rūmuose, 360 W. Madison St. ir Wacker Dr., vasario 18 d., 3 val. p. p.

• **Bilietai į kantatą "Kovotojai"** ir akademinį minėjimą gaunami "Marginuose", 1511 W. 69 St. Prašome bilietus įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo beveik pusė bilieto kainos atitektų ne lietuviams. (Sk.)

• **Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris ir Korp! Neo-Lithuania** Chicagoje, rengia š. m. vasario mėn. 24 d. užgavėnių blynų vakarą Balio Pakšto salėje (2801 W. 38). Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, karštais blynais ir įvairiais skanėstais. Įėjimas su vakariene 5 doleriai, studentams — 3 doleriai. Šokiams grieš pilno sąstato Balio Pakšto vadovaujamas orkestras. Pradžią 8 val. vakaro. Užsakymus priima dr. Antanas Kalvaitis (6801 So. Washtenaw Ave. Telef.: PR 6-8425) staliukai: po 4, 8 ir 10 asmenų.

LTA Sambūrio Valdyba

• **Solistė Danutė Stankaitė** solo dainuoja kantatoj "Kovotojai". Nepraleiskime progos išgirsti pirmą, ir gal vienintelį, kartą, specialiai šiai šventei sukurta, kantatą. Dalyvaukime visi Civic Opera rūmuose, vasario 18 d., 3 v. p. p. Apsirūpinkime bilietais "Marginuose". Nesivėluokime! (Sk.)

DĖMESIO DIRVOŠ SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo įvairius INCOME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

PHILADELPHIA

• **ALT Sąjungos Philadelphia skyrius** š. m. vasario mėn. 4 d., 3 val. p. p. Lietuvių Banke šaukia metinį narių susirinkimą. Darbotvarkėje svarbūs klausimai: apyskaitos priėmimas, valdybos rinkimai ir kt. Po susirinkimo 6 val. vaišės. Skyriaus nariai prašomi būtinai atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

NEW YORK

• **Skulptoriaus Vytauto Raulinaičio** darbų paroda šiuo metu vyksta New Rochelle kolegijoje, N. Y. Paroda bus atidaryta iki vasario 25 d. Išstatyta 16 skulptūrų.

• **M. Ulėnienė, Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Moterų Klubų Federacijos** aktyvi veikėja, dviem savaitėm atostogų iš New Yorko buvo išvykusi į Los Angeles, Kalifornijoje, kur ji praleido ir Kalėdų šventes pas dukrą Birutę ir žentą dr. Arvydą Kliorę.

Birutė dabar Los Angeles dėsto vienoj aukštesniojo mokykloj pranežų ir anglų kalbas, o Arvydas sėkmingai dirba inžinerijos srityje, jau spėjęs pasižymėti moksliniais darbais.

• **"Laisvės žiburio"** radijo klubo narių susirinkimas sausio 14 dieną dėl blogo oro buvo negausus, todėl numatytas klubo įstatų priėmimas ir valdybos rinkimai atidėti sekančiam susirinkimui.

"Laisvės žiburio" radijo valandai New Yorke vadovauja Romas Kežys ir Antanas Mažeika, talkinant N. Umbrazaitei ir D. Kežienei.

• **Kęstutis Miklas**, aktyvus NEW Yorko LB veikėjas, savo asmenine iniciatyva padarė žygius šių Lietuvos Laisvės Kovos Metų

LONDON, Ont.

MŪSŲ ŠAUNIEJI REPREZENTANTAI

Londono (Kanados) lietuvių jaunimo sambūrio "Baltija" tautinių šokių grupė turi visuotinį pripažinimą ir angliškiosios visuomenės tarpe, kaip meninis vienetas, galįs reprezentuoti mūsų tautinės kultūros apraiškas net turėdamas aukšto lygio šios srities kitų tautų varžovus.

Dedant tautinių šokių grupės fotografiją ir nevardinant jų įvairių kitų ir puikių pasirodymų, norėsi pabrėžti tik bent tris žymesnes jų išvykas:

1) švenčiant Kanados šimtmetį praeitais metais liepos 1 d. šis lietuvių jaunimo sambūris Londono miesto parade turėjo pasigaminę puikų vežimą (float) ir kultūrinių bei istorinių pavaizdavimų tarpe gavo aukščiausią įvertinimą, laimėdamas pirmą premiją.

2) Kanados šimtmečio iškilnių komitetas, norėdamas padėti kitoms krašto provincijoms atšvęsti šimtmečio sukaktį, į Newfoundland'o sostinę — St. John's nusiuntė mūsų sambūrio šokėjus, kaip Ontario provincijos iškilųjų vienetą ir lietuvių tautinės kultūros reprezentantą.

Jie buvo valdžios lėšomis nuskraidinti, puikiausiai St. John's mieste pasirodė ir buvo entuziastiškai sutikti. Newfoundland provincija yra beveik grynai anglosaksų apgyvendinta (97%) Neteko patirti, kad ten būtų lietuvių telkinys, Taigi, mūsiškiai ten pirmą kartą išgarsino lietuvių vardą.

3) Sukaktuvinį metų progą, ši šaunioji šokėjų grupė savo pilname sąstate vyksta į Lietuvių Tautinių šokių šventę Chicagoje.

L. E-tas

Vasario 16 dieną atšvęsti išeinant į amerikiečių visuomenę Long Island, N. Y., Nassau ir Suffolk apskrityse, kur jis gyvena, dirba ir dalyvauja amerikiečių organizacijose. Jo pastangomis tose apylinkėse bus pasakelbtos proklamacijos, nemokamai gautas radijo pusvalandis, kurio programa pasirūpinti leista patiems lietuviams. Taip pat nemokamai gautas visas puslapis vietos laikraštyje. Tai gražus jo įnašas į sukaktuvinį metų minėjimą.

NAUJI LEIDINIAI

• Iš sutėmų į aušrą, autorius ir leidėjas prof. dr. Antanas P. Ramūnas. 453 psl., kainą 6 dol. Išleista 1967 m. "Tėviškės žiburių" spaustuviėje, Toronte. Knygoje pedagogikos mokslo požiūriu žvelgiama į visuomeninius ir bendruomeninius reiškinius visu autoriaus temperamentu.

Knyga gaunama Dirvoje.

• **Amens ir Amber**, kun. Leonardo Andriekaus eilėraščiai anglų kalboje. Skoningai iliustruota dail. T. Valiaus, išversta D. Jonaitienės. 1968 m. išleido Maryland leidykla, įtraukiant į Kongreso knygyno katalogą No. 67-31645. Kietais viršeliais, 85 psl., kainą 4 dol.

Gaunama Dirvoje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Bostono jūrų skautų Nemuno tuntas sausio 13 d. Tautinės Sąjungos namuose iškilmingai paminėjo Klaipėdos atvadavimo sukaktį. Sveikos metu M. Manomaitis papasakojo apie Klaipėdos sukilimą ir jūros reikšmę Lietuvai. K. Gruzdas buvo Inkaro Tarybos apdovanotas Jūros Skautijos medaliu. Apatinėje salėje skautai turėjo surengę parodėlę, kur svečiai galėjo ir savo laimę išbandyti bei pasivaikinti skautų mamųčių paruoštais skanumynais. Nuotraukoje tunto skautai su vadovais, tėvų komitetu ir svečiais. Sėdi iš kairės: A. Andriulionis, L. Lendraitis, S. Gruzdienė, E. Bajerčius, B. Utenis, B. Kovas, kun. A. J. Kapočius, P. Jančauskas, A. Jackūnas ir M. Manomaitis. Povilo Pliksnio nuotrauka